

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2019

VIII. volební období

Návrh

na vydání

zákona,

**kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích,
přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších
zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších
předpisů, a některé další zákony**

N á v r h

ZÁKON

ze dne.....2019,

kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o soudech a soudcích

Čl. I

Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 228/2002 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 349/2002 Sb., zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 441/2003 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 349/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 221/2006 Sb., zákona č. 233/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 397/2006 Sb., zákona č. 184/2008 Sb., zákona č. 314/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 217/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 294/2010 Sb., zákona č. 215/2011 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 185/2014 Sb., zákona č. 15/2015 Sb., zákona č. 250/2016 Sb., zákona č. 14/2017 Sb., zákona č. 90/2017 Sb., zákona č. 296/2017 Sb. a zákona č. 31/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 2 se slova „justiční čekatelé, asistenti soudců“ nahrazují slovy „soudní koncipienti“.
2. § 16 se zrušuje.
3. V § 30 odst. 3 a § 34 odst. 3 se slova „justiční čekatelé“ nahrazují slovy „soudní koncipienti“.

4. § 36a se včetně nadpisu zrušuje.

5. V § 42 odst. 1 písm. a) se slova „asistenti soudců“ nahrazují slovy „soudní koncipienti“.

6. V § 42 odst. 1 písm. f) a § 124 odst. 1 písm. c) se slova „asistentů soudců“ nahrazují slovy „soudních koncipientů“.

7. § 43 se zrušuje.

8. V § 44 se slova „justičnímu čekateli“ nahrazují slovy „soudnímu koncipientovi“.

9. V § 60 odst. 1 se slova „zkušenosti a morální vlastnosti“ nahrazují slovy „osobnostní charakter, intelekt, schopnost porozumění a férového jednání, zkušenosti, dosavadní působení, komunikační schopnosti a efektivita práce“.

10. Za § 62 se vkládají nové § 62a až 62g, které včetně nadpisů znějí:

„§ 62a

Soudci jsou do funkcí ustanovováni na základě transparentního centrálního výběrového řízení.

§ 62b

(1) Výběrové řízení na obsazení soudcovských míst vyhlašuje ministr spravedlnosti. Při vyhlášení výběrového řízení se uvede počet míst, která mají být obsazena.

(2) Do výběrového řízení se může přihlásit kdokoli, kdo splňuje předpoklady pro funkci soudce podle § 60.

(3) Výběrové řízení se koná společně pro všechny soudy, pro něž bylo v daném čase vyhlášeno. Skládá se z písemného testu a ústního pohovoru (dále jen „pohovor“) před Komisí pro výběr soudců.

§ 62c

(1) Komise pro výběr soudců je stálým orgánem, který má 5 členů. Skládá se ze 3 soudců, odborníka právní teorie či praxe, který není soudcem, a odborníka z oblasti psychologie nebo personalistiky. Činnost Komise pro výběr soudců organizačně a technicky zajišťuje ministerstvo.

(2) Postavení jednotlivých členů Komise pro výběr soudců je rovné.

(3) Předsedu, místopředsedu a další členy Komise pro výběr soudců jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti. Předsedou je soudce. Záměr na jmenování nebo odvolání předsedy, místopředsedy a členů Komise pro výběr soudců se zveřejní na úřední desce ministerstva alespoň po dobu 15 dnů. Během této doby má každý právo se k záměru vyjádřit. Ministr spravedlnosti záměr rovněž zašle k vyjádření Nejvyššímu soudu, Nejvyššímu správnímu soudu, Ústavnímu soudu, nejvyššímu státnímu zástupci, fakultám vysokých škol v České republice, které poskytují magisterské vzdělání v oblasti práva, a případně dalším uznávaným autoritám v oblasti práva a justice.

(4) Složení Komise pro výběr soudců uchazeči sdělí ministerstvo nejméně 14 dní před konáním pohovoru. Uchazeči mohou namítat podjatost kteréhokoliv člena Komise pro výběr soudců, a to do 7 dnů od sdělení složení, ledaže se o důvodu podjatosti dozvěděli později. O námitce rozhoduje ministr spravedlnosti. V případě vyhovění námitce ministr spravedlnosti určí osobu, která dotyčného člena pro dané řízení zastoupí. Tato osoba má v daném řízení stejné postavení, práva a povinnosti, jako člen Komise pro výběr soudců.

§ 62d

Písemný test

(1) Účelem písemného testu je výběr odborně nejlépe způsobilých osob pro výkon funkce soudce, přičemž se ověří odborné znalosti uchazeče a jeho schopnosti aplikovat právní normy na dané skutkové situace.

(2) Zadání a vyhodnocení písemného testu zajišťuje Justiční akademie.

(3) Po vyhodnocení písemného testu k pohovoru postoupí nejméně dvojnásobný počet uchazečů, než je počet obsazovaných míst soudců v daném výběrovém řízení. Koná-li písemný test méně uchazečů, než je dvojnásobek počtu obsazovaných míst soudců v daném výběrovém řízení, k pohovoru postupují všichni uchazeči.

(4) Zadané znění písemného testu včetně správných odpovědí se zveřejní v den následující po dni jeho konání.

(5) Uchazeči mají právo podat proti znění zadání a správným odpovědím písemného testu do 5 dnů od jejich zveřejnění námitku ministru spravedlnosti. Ministr spravedlnosti o námitce rozhodne do 7 dnů od jejich doručení. V případě vyhovění námitce dojde k vyřazení napadené otázky, přičemž body za ni nejsou přičteny žádnému z uchazečů. Rozhodnutí o námitce je konečné a nelze proti němu podat další opravný prostředek.

(6) Dojde-li na základě námitek k vyřazení více jak poloviny otázek daného písemného testu, zruší ministr spravedlnosti probíhající výběrové řízení a vyhlásí nové výběrové řízení.

(7) Uchazeč, který koná výběrové řízení opakovaně, může požádat o uznání výsledku písemného testu z předchozího výběrového řízení, pokud od jeho konání ke dni nového písemného testu neuplynulo více jak 5 let. V takovém případě uchazeč nový písemný test nekoná a pro účely hodnocení se použijí výsledky písemného testu z předchozího výběrového řízení uchazeče.

§ 62e

Pohovor

(1) Účelem pohovoru před Komisí pro výběr soudců je ověření motivace uchazeče a prověření jeho způsobilosti pro výkon funkce soudce.

(2) Pohovor organizačně a technicky zajišťuje ministerstvo.

(3) K ověření motivace uchazeče a prověření jeho způsobilosti pro výkon funkce soudce slouží vedle pohovoru dále zejména výsledek písemného testu a další podklady dodané uchazečem.

(4) Komise pro výběr soudců je oprávněna vyžádat si od orgánů veřejné moci podklady nezbytné pro svou činnost. Tím není dotčena povinnost mlčenlivosti, jež byla uložena nebo uznána jiným právním předpisem. Je-li to však nezbytné pro výkon činnosti Komise pro výběr soudců, je možné jejím členům poskytnout přístup k utajovaným informacím. Členové Komise pro výběr soudců jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvěděli při výkonu své funkce, nejedná-li se o informace, které se na základě zákona zveřejňují.

(5) Pohovor je veřejný a pozvánka na něj se zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup nejméně 14 dnů před jeho konáním. O pohovoru sepíše Komise pro výběr soudců protokol, do kterého může nahlédnout uchazeč, jehož se týká.

§ 62f

Výsledek výběrového řízení

(1) Po provedení pohovoru a vyhodnocení všech podkladů Komise pro výběr soudců určí uchazeče, které doporučuje ke jmenování soudcem, a určí jejich pořadí. Dále určí, které uchazeče nedoporučí. Na výsledku se usnáší většinou všech svých členů.

(2) O výsledku výběrového řízení a způsobu sestavení pořadí sepíše Komise pro výběr soudců protokol, do něhož mohou uchazeči nahlédnout.

(3) Seznam uchazečů doporučených ke jmenování podle odstavce 1 a jejich profesní životopisy se neprodleně poté, co se na něm Komise pro výběr soudců usnese, zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Ministr spravedlnosti navrhne ke jmenování soudcem uchazeče podle pořadí určeného Komisí pro výběr soudců. Uchazeče, kteří ve výběrovém řízení neuspěli, a uchazeče, kteří nesplňují zákonné požadavky pro výkon funkce soudce, ministr ke jmenování soudcem nenavrhne.

§ 62g

Postup při vyhlásování výběrového řízení na obsazení soudcovských míst, způsob jeho zajištění a organizace, náležitosti přihlášky a další podrobnosti týkající se výběrového řízení stanoví ministerstvo vyhláškou.“.

11. V § 83 odst. 1 se slova „justičních a“ nahrazují slovy „soudních koncipientů“.

12. Za § 105 se doplňují nové paragrafy § 105a až 105d, které znějí:

„§ 105a

(1) Předsedu soudu nelze jmenovat opakovaně do funkce předsedy téhož soudu nebo soudu téhož stupně.

(2) Místopředsedu soudu nelze jmenovat opakovaně do funkce místopředsedy téhož soudu nebo soudu téhož stupně.

§ 105b

(1) Návrh na jmenování do funkce předsedy a místopředsedy vrchního, krajského a okresního soudu podává předseda soudu nebo ministr spravedlnosti na základě výsledků výběrového řízení.

(2) Předsedou a místopředsedou soudu může být jmenován soudce, který svými odbornými znalostmi, profesními zkušenostmi a morálními vlastnostmi dává záruky řádného výkonu funkce.

(3) Předpokladem pro jmenování předsedy a místopředsedy soudu je výkon funkce soudce nejméně po dobu 5 let.

§ 105c

(1) Výběrové řízení na obsazení funkce předsedy a místopředsedy vrchního, krajského a okresního soudu vyhlašuje ministr spravedlnosti nebo předseda soudu.

(2) Ve výběrovém řízení se posuzují osobnostní a odborné předpoklady pro výkon funkce předsedy nebo místopředsedy soudu, záměry uchazeče spojené s výkonem funkce, cíle, kterých chce ve funkci dosáhnout, a konkrétní opatření, která navrhuje k jejich dosažení.

(3) Pro účely výběrového řízení vypracuje

a) předseda soudu, ke kterému je uchazeč přidělen, nebo jím pověřený místopředseda hodnocení uchazeče a roční statistický výkaz uchazeče, a

b) soudcovská rada soudu, ke kterému je uchazeč přidělen, stanovisko soudcovské rady.

§ 105d

(1) Komise pro výběrové řízení na obsazení funkce předsedy nebo místopředsedy soudu má 5 členů, jejími členy je vždy předseda nebo jím pověřený místopředseda soudu, u kterého je funkce obsazována, předseda nebo jím pověřený místopředseda soudu téhož stupně, u kterého není funkce obsazována a předseda nebo jím pověřený místopředseda soudu vyššího stupně. Členy komise jmenuje ten, kdo vyhlašuje výběrové řízení.

(2) Komise je oprávněna vyžádat si od orgánů veřejné moci podklady nezbytné pro svou činnost. Tím není dotčena povinnost mlčenlivosti, jež byla uložena nebo uznána jiným právním předpisem. Členové komise jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvěděli při výkonu své funkce, nejedná-li se o informace, které na základě zákona zveřejňují.

(3) O výsledku výběrového řízení a způsobu sestavení pořadí sepíše komise protokol, do něhož mohou uchazeči nahlédnout. Je-li součástí výběrového řízení pohovor, komise o něm sepíše samostatný protokol, do kterého může nahlédnout uchazeč, jehož se týká.

(4) Jméno uchazeče, kterého komise doporučí ke jmenování a jeho profesní životopis se neprodleně poté, co se na něm komise usnese, zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Postup při vyhlašování výběrového řízení na obsazení funkce předsedy a místopředsedy soudu, způsob jeho zajištění a organizace, náležitosti přihlášky a postup při zajišťování stanovisek, výkazu a hodnocení soudce, jejich náležitosti a další podrobnosti týkající se výběrového řízení stanoví ministerstvo vyhláškou.“

13. § 109 včetně nadpisu zní:

„Soudní koncipienti

§ 109

(1) Soudcům může být jmenován soudní koncipient. Pracovní poměr soudního koncipienta vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Soudního koncipienta jmenuje a odvolává předseda příslušného soudu.

(3) Soudním koncipientem může být jmenován bezúhonný občan, který má vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice. Podmínku bezúhonnosti nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, pokud se na něj nehledí, jako by odsouzen nebyl.

(4) Soudní koncipient vykonává jednotlivé úkony soudního řízení z pověření soudce, pokud tak stanoví zvláštní zákon nebo rozvrh práce.

(5) Soudní koncipient je oprávněn podílet se na rozhodovací činnosti soudu v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem pro vyšší soudní úředníky; na jeho postavení se přiměřeně použijí ustanovení upravující postavení vyšších soudních úředníků.

(6) Soudní koncipient je povinen i po skončení pracovního poměru zachovávat mlčenlivost o všem, o čem se dozvěděl při výkonu své činnosti, a to ve stejném rozsahu jako soudce. Zprostit této povinnosti ho může ze závažných důvodů předseda příslušného soudu.“.

14. § 110 až 113 se zrušují.

15. § 115 zní:

„§ 115

(1) Ministerstvo umožní soudnímu koncipientovi na jeho žádost vykonat odbornou justiční zkoušku, pokud vykonával praxi soudního koncipienta alespoň 3 roky.

(2) Do doby podle odstavce 1 se započítává dovolená na zotavenou. Nevykonává-li soudní koncipient praxi z důvodu překážek v práci na jeho straně nebo omluvené nepřítomnosti v práci, započítají se mu do doby podle odstavce 1 nejvýše v rozsahu 70 pracovních dnů v každém roce jejího trvání.

(3) Do doby podle odstavce 1 se započte doba výkonu funkce státního zástupce, asistenta státního zástupce, právního čekatele, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu, praxe advokáta a advokátního koncipienta, notáře, notářského kandidáta,

notářského koncipienta, soudního exekutora, exekutorského kandidáta, exekutorského koncipienta, činnost zaměstnance ministerstva, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů, a asistenta Veřejného ochránce práv.

(4) Ministerstvo může započítat na žádost soudního koncipienta do doby podle odstavce 1 dobu jiné právnické činnosti, jestliže soudní koncipient získal za jejího trvání zkušenosti potřebné pro výkon soudcovské funkce; takto započtená doba nesmí přesahovat 2 roky.

(5) Soudní koncipient, který neuspěl při odborné justiční zkoušce, může požádat o její opakování po uplynutí 3 měsíců ode dne jejího konání. Ministerstvo mu umožní opakovat odbornou justiční zkoušku do 6 měsíců od doručení žádosti.

(6) Soudní koncipient, který neuspěl ani při opakované odborné justiční zkoušce, nemůže podat novou žádost o vykonání odborné justiční zkoušky před uplynutím 5 let ode dne konání opakované justiční zkoušky.“.

16. § 116 a 117 se zrušují.

17. V § 123 odst. 1 písm. a) se slovo „asistentů“ nahrazuje slovy „soudních koncipientů“.

18. V § 123 odst. 1 se písmeno f) zrušuje.

Dosavadní písmena g) až o) se označují jako písmena f) až n).

19. V § 123 odst. 1 písm. f) se text „(§ 114 až 117)“ nahrazuje textem „(§ 115)“.

20. V § 124 odst. 1 písm. a) a § 168 se slova „asistenty soudců“ nahrazují slovy „soudními koncipienty“.

21. § 126 odst. 1 se písmena f) a g) zrušují.

Dosavadní písmena h) až o) se označují jako písmena f) až m).

22. V § 127 odst. 1 písm. b) se slova „přípravnou službu justičních čekatelů“ nahrazují slovy „průběh praxe soudních koncipientů“.

23. § 129 odst. 2 se slovo „justičních“ nahrazuje slovy „soudních koncipientů“.

24. V § 130 odst. 2 se slova „justičních čekatelů“ nahrazují slovy „soudních koncipientů“.

25. V § 132 písm. a) se slovo „justiční“ nahrazuje slovy „soudní koncipienty“ a slova „justičního nebo“ se zrušují.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Asistenti soudců Nejvyššího soudu, asistenti soudců vrchních, krajských a okresních soudů, kteří byli v pracovním poměru podle dosavadní právní úpravy, jsou považováni za soudní koncipienty podle tohoto zákona. Doba jejich vykonané praxe se považuje za praxi soudního koncipienta podle tohoto zákona.
2. Justiční čekatelé, kteří byli v pracovním poměru podle dosavadní právní úpravy, jsou považováni za soudní koncipienty podle tohoto zákona. Doba jejich vykonané praxe se považuje za praxi soudního koncipienta podle tohoto zákona.
3. Užívají-li jiné právní předpisy pojem „asistent soudce“ nebo „justiční čekatel“, rozumí se tím „soudní koncipient“.

ČÁST DRUHÁ

Změna soudního řádu správního

Čl. III

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 314/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 320/2009 Sb., zákona č. 118/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 294/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 130/2011 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 322/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 365/2017 Sb. a zákona č. 38/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 14 odstavce 1 a 2 znějí:

„(1) Soudci Nejvyššího správního soudu může být jmenován soudní koncipient. Pracovní poměr soudního koncipienta vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.“

(2) Soudního koncipienta jmenuje a odvolává předseda Nejvyššího správního soudu.“.

2. V § 14 odst. 3 se slova „Asistentem soudce“ nahrazují slovy „Soudním koncipientem“.

3. V § 14 odst. 4 a 5 se slova „Asistent soudce“ nahrazují slovy „Soudní koncipient“.

4. V § 28 písm. a) a § 29 odst. 1 písm. c) se slova „asistentů soudců“ nahrazují slovy „soudních koncipientů“.

5. V § 29 odst. 1 písm. a) a § 30 odst. 1 se slova „asistenty soudců“ nahrazují slovy „soudními koncipienty“.

6. § 121 odst. 1 se slova „přípravné služby“ nahrazují slovy „praxe soudního koncipienta“.

Čl. IV

Přechodné ustanovení

Asistenti soudců Nejvyššího správního soudu, kteří byli v pracovním poměru podle dosavadní právní úpravy, jsou považováni za soudní koncipienty podle tohoto zákona. Doba jejich vykonané praxe se považuje za praxi soudního koncipienta podle tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

Změna občanského soudního řádu

Čl. V

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 36/1967 Sb., zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 49/1973 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 133/1982 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 328/1991 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 263/1992 Sb., zákona č. 24/1993 Sb., zákona č. 171/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 152/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 247/1995 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 269/1996 Sb., zákona č. 202/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 326/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 2/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 46/2000 Sb., zákona č. 105/2000 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., zákona č. 120/2001

Sb., zákona č. 137/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 276/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 491/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 120/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 153/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 340/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 59/2005 Sb., zákona č. 170/2005 Sb., zákona č. 205/2005 Sb., zákona č. 216/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 133/2006 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 135/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 233/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 308/2006 Sb., zákona č. 315/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 104/2008 Sb., Sb., zákona č. 123/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 295/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 198/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 286/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 48/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 69/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 80/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 186/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 218/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 147/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 334/2012 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 369/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 404/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 293/2013 Sb., zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 139/2015 Sb., zákona č. 164/2015 Sb., zákona č. 205/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 258/2017 Sb., zákona č. 291/2017 Sb., zákona č. 296/2017 Sb., zákona č. 365/2017 Sb., zákona č. 287/2018 a zákona č. 307/2018 Sb., se mění takto.

1. § 38b se zrušuje.

2. V § 374 odst. 1 písm. a) se slova „justiční čekatelé“ nahrazují slovy „soudní koncipienti“.

3. V § 374 odst. 2 se slova „justičním čekatelům“ nahrazují slovy „soudním koncipientům“.

4. V § 374 odst. 3 se slova „justiční čekatel, asistent soudce“ nahrazují slovy „soudní koncipient“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna trestního řádu

Čl. VI

§ 27c zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 265/2001 Sb. a zákona č. 321/2006 Sb., se zrušuje.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

Čl. VII

V § 58 odst. 1 písm. e) zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti se za slovo „a“ doplňují slova „členové Komise pro výběr soudců a“.

ČÁST ŠESTÁ

Zrušovací ustanovení

Čl. VIII

Vyhláška 382/2017 Sb., o výběru, přijímání a přípravné službě justičních čekatelů a o odborné justiční zkoušce, se zrušuje.

ČÁST SEDMÁ

ÚČINNOST

Čl. IX

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem šestého měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

Obecná část

1. Důvod předložení

Důvodem předložení Návrhu je dosavadní zcela nejednotný, a také poněkud netransparentní systém výběru nových soudců v ČR. Dosud bylo možné se o soudcovskou funkci ucházet hned čtyřmi způsoby. Každá z těchto cest však představuje odlišnou úroveň kvality přípravy uchazečů o budoucí povolání soudce. Příčinou jsou pravděpodobně historické souvislosti, kdy bývali soudci nejdříve jmenováni z pozic justičních čekatelů. Postupem času však začalo docházet k přesycení stavu. Volných soudcovských míst začalo s ohledem na časovou neomezenost soudcovské funkce ubývat. Nebylo tedy nadále možné garantovat soudcovská místa pro všechny justiční čekatele. Zároveň však bylo zapotřebí udržovat v justici pracovní sílu pro stále stejný objem práce. Došlo proto k postupnému zavádění asistentů soudců. Tito pracovníci nejsou připravováni pro výkon budoucí funkce soudce stejnou měrou, jako je tomu v případě justičních čekatelů (mají např. omezený nárok na vzdělávání, nemají povinnou praxi na více soudních úsecích, takže asistenti mnohdy vykonávají celou požadovanou praxi na jednom úseku jednoho soudu, často jen u jednoho soudce apod.). Kvůli jejich praktické výhodnosti z pohledu soudců (asistent soudci déle vydrží, nemusí tedy tolik často zaučovat nováčky; soudce nemusí asistenty tolik vzdělávat v soudcovských dovednostech, ale může mu svěřovat spíše rutinní úkoly; díky menšímu prostoru pro vzdělávání a absenci občasného přezkušování zvládne asistent zastat více práce apod.) však začali asistenti soudců justiční čekatele postupně vytlačovat. Vzniká tak zcela nepřehledná situace, kdy na jedno uvolněné soudcovské místo připadá hned celá řada kandidátů. Neexistuje přitom zcela jednotná metodika, jak v takovém případě postupovat, tedy jakým způsobem má být z těchto kandidátů vybíráno. Vše tak závisí v podstatě na vůli předsedů jednotlivých krajských soudů. Tato praxe se často kritizuje z důvodů značné netransparentnosti (na tento fakt často poukazuje i samotná Soudcovská unie ČR – viz např.: Zemanová, D.: Nahodilost jako pravidlo při výběru soudců? Epravo.cz, 27. 2. 2013, dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/aktualne/nahodilost-jako-pravidlo-pri-vyberu-soudcu-89565.html>). Často totiž není vůbec známo, proč byl ten který kandidát upřednostněn před jiným. Kromě netransparentnosti a požadavků na jisté legitimní očekávání zde tak vzniká velký prostor pro nepotismus a politické a jiné tlaky. Ministerstvo se snažilo tento problém překlenout vydáním instrukce č. 7/2017. Instrukce samotná je však velmi hojně a takřka celoplošně kritizována pro domnělou protiústavnost (viz např. Paseková, E.: NSS: Měnit způsob výběru budoucích soudců formou instrukce je v rozporu s Ústavou. Česká justice, 28. 8. 2017, dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2017/08/nss-menit-zpusob-vyberu-budoucich-soudcu-formou-instrukce-rozporu-ustavou/>). Konkrétně pro rozpor s čl. 93 odst. 2 Ústavy, podle něhož mají být

předpoklady a postup jmenování soudců stanoveny zákonem, a nikoli podzákonným právním předpisem, který může snadno kterýkoli další ministr jednoduše změnit, a tím ovlivňovat výběr nových soudců třeba i podle momentální politické potřeby. Silí tedy hlasy pro to, aby natolik závažná problematika, jakou je výběr a jmenování nových soudců, byla řešena zákonem (viz např. Nová ministryně musí vyřešit model výběru soudců, shodují se zástupci justice. Česká justice, 29. 6. 2018, dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2018/06/nova-ministryne-musi-vyresit-model-vyberu-soudcu-shoduji-se-zastupci-justice/>). Instrukce je taktéž hojně kritizována z řad stávajících justičních čekatelů a asistentů soudců kvůli zavádění další potřebné navazující praxe (viz např. <https://pro-iustitia.webnode.cz/>). Jakékoli prodlužování praxe za současného ponechání nízkých platů v justici (11. až 13. platová třída) je v porovnání s možnostmi v soukromém sektoru velmi demotivující zejména pro nejnadanější justiční čekatele či asistenty soudců (Paseková, E.: Nedůstojné platy administrativy soudů? Česká justice, 31. 10. 2017, dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2017/10/nedustojne-platy-administrativy-soudu-nejhure-jsou-na-tom-zapisovatelky/>). Podle srovnání sekce Porovnání platů na portálu Platy.cz jsou např. asistenti soudců v Praze odměňováni v rámci jedinců se stejnou kvalifikací a praxí o 83 % hůře v porovnání s jinými možnostmi zaměstnání. Jediným efektem tak je, že tito jedinci justici opouštějí, neboť ta je kvůli nejasným vyhlídkám a konkurenci jiných, zejména mnohem lépe honorovaných pozic, není schopna udržet (velmi častým jevem v justici je odchod asistentů soudců do jiného lépe honorovaného zaměstnání okamžitě po úspěšném složení odborné justiční zkoušky). V justici pak často zůstávají pouze jedinci, kteří se jinde neuchytí. Prakticky ihned po vydání instrukce č. 7/2017 se navíc dramaticky snížil zájem uchazečů o místa asistentů soudců. Stav, kdy jsou soudci jmenováni jen ti, kteří vydrželi, namísto těch nejlepších, pak jistě není vůbec žádoucí. Cílem návrhu je tedy také nastavení jistého balancu mezi potřebami justice a motivací jejích zaměstnanců.

2. Současný stav

V současné době je systém výběru nových soudců značně nejednotný. V první řadě je možné o soudcovskou funkci možno usilovat hned čtyřmi způsoby. Jmenování lze dosáhnout skrze dráhu justičního čekatele, asistenta soudce, vyššího soudního úředníka nebo z jiné právní praxe. Samotný způsob výběru nových soudců se potom naprosto diametrálně liší v závislosti na jednotlivých krajích. Vše v podstatě závisí na vizích předsedů krajských soudů. V obvodu Městského soudu v Praze např. neexistují justiční čekatelé – soudci jsou jmenováni jen z asistentů nebo uchazečů z jiné právní praxe na základě výběrového řízení. V jiných krajích existuje dvojkolejnost asistentů soudců i justičních čekatelů, ale soudci jsou navrhováni ke jmenování jen z řad justičních čekatelů (např. Krajský soud v Praze, Krajský soud v Ostravě, Krajský soud v Plzni. Krajský soud v Hradci Králové). Jinde existuje pozice tzv. seniorního asistenta soudce, na niž se mohou hlásit jen uchazeči, kteří již splňují všechny podmínky pro jmenování soudcem (např. Krajský soud v Ústí nad Labem).

Systém měl být sjednocen prostřednictvím instrukce ministra Roberta Pelikána č. 7/2017. Tato instrukce nově počítá s výběrem soudců skrze tzv. justiční kandidáty. Justiční kandidáti mají být vybíráni prostřednictvím centrálního výběrového řízení. Do tohoto řízení se mohou přihlašovat všichni uchazeči, kteří splňují podmínky pro jmenování soudcem podle § 60 zákona (s výjimkou podmínky věku alespoň 30 let). Uchazeči mají projít postupně písemným testem, psychologicko-diagnostickým vyšetřením a ústním pohovorem před komisí pro výběr kandidátů na funkci soudce. Úspěšní uchazeči mají nadále absolvovat soudní praxi v délce 6 měsíců, 1 roku, či 2 let (délka praxe závisí na předchozí soudní praxi uchazeče). Součástí této praxe je i stáž u krajského soudu. Na jejím konci mají uchazeči absolvovat simulované soudní jednání, jež je opět hodnoceno komisí. Poté podává předseda krajského soudu podnět ministru spravedlnosti ke jmenování uchazeče soudcem. Ministr podnět posoudí, a pak případně předloží návrh na jmenování kandidáta soudcem prezidentu republiky. Po široké kritice došlo k odložení účinnosti dané instrukce o šest jmenovacích etap. V mezičase mají být soudci vybíráni ke jmenování na základě transparentního výběrového řízení centrálně v součinnosti s Justiční akademií. Uchazeči splňující podmínky podle § 60 zákona se mohou přihlašovat do výběrových řízení, jež vypisují předsedové krajských soudů pro své obvody. Uchazeči musejí vyplnit přihlášku a dodat požadované dokumenty, jež potvrzují splnění podmínek podle § 60 zákona. Následně se v prostorách Justiční akademie podrobí písemnému testu v elektronické podobě. Úspěšní uchazeči postupují do dalšího kola, kde projdou ústním pohovorem před komisí složenou ze soudců, kterou jmenuje předseda příslušného krajského soudu. Nakonec se uchazeči podrobí psychologicko-diagnostickému vyšetření. Předseda krajského soudu pak předkládá ministru spravedlnosti podnět k návrhu na jmenování kandidátů podle počtu obsazovaných míst a jejich pořadí ve výběrovém řízení.

Za současného stavu rovněž není zákonem dostatečně upraven proces a pravidla pro výběr soudních funkcionářů, tedy předsedů a místopředsedů vrchních, krajských a okresních soudů.

3. Navrhovaná právní úprava

Návrh počítá jednak se sjednocením dosavadních pozic justičních čekatelů a asistentů soudců v novou pozici soudních koncipientů. Dochází proto i k úpravě dalších zákonů, které mají oddělenou úpravu. Vyšší soudní úředníci budou i nadále zachováni, jen nebudou moci nově skládat justiční zkoušku a usilovat o jmenování soudcem. Jejich činnost je totiž více úřednická. Svým obsahem neodpovídá potřebám přípravy pro výkon budoucí funkce soudce, což dokládá i fakt, že se vyššími soudními úředníky mohou stávat i osoby bez právního vzdělání (vyšší soudní úředníci splňující podmínky pro jmenování soudcem mohou usilovat o pozici soudních koncipientů, a tím se i nadále ucházet o místo soudce). Model soudních koncipientů odpovídá současným potřebám soudů na jedné straně, a zároveň nepředstavuje demotivující ztížení cesty pro osoby usilující o jmenování do funkce soudcem zaváděním další potřebné praxe.

Návrh hlavně ustanovuje jednotný postup pro výběr nových soudců pro celou ČR, který bude daleko více transparentní. Inspiraci čerpá ve stavu fungujícím v mezičase odložení účinnosti instrukce č. 7/2017, který by mohl svým nastavením celkem jednoduše naplnit kýžená očekávání. Předně odebírá až příliš širokou kreační pravomoc předsedů krajských soudů v procesu výběru nových soudců. Namísto toho zavádí transparentní centrální vícekolové výběrové řízení, jehož cílem bude nezávisle vybrat nejlepší uchazeče o soudcovskou funkci. Na výběru soudců se bude nově podílet speciální komise, jmenovaná ministrem spravedlnosti jakožto centrálním orgánem pro správu justice, a to z řad zkušených nezávislých odborníků. Zároveň se pro zachování požadavku na nezávislost soudní moci počítá s tím, že soudci budou mít v této komisi většinu.

Dochází rovněž k upřesnění požadavků na osobu soudce v § 60 zákona, kdy je neurčitý právní pojem „zkušenosti a morální vlastnosti“ upřesněn.

Dále dochází k podrobnější zákonné úpravě procesu a pravidel pro výběr soudních funkcionářů, tedy předsedů a místopředsedů vrchních, krajských a okresních soudů.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, právem EU a s ústavním pořádkem České republiky

Na poli mezinárodních smluv a jiných dokumentů se soudnictví věnují Všeobecná deklarace lidských práv, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Základní zásady nezávislého soudnictví, Evropská charta o statutu soudců, Charta evropských soudců, Všeobecná charta soudce, Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy členským státům č. R(94)12, nebo Doporučení poradního sboru evropských soudců (CCJE) č. 10/2007. Se všemi těmito dokumenty je Návrh v souladu.

Zvláštním požadavkům na soudce se také věnuje čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (dále jen „EÚLP“). Stanoví požadavek na nezávislého, nestranného a zákonného soudce. Tyto požadavky by Návrhem neměly být nijak dotčeny. Naopak lze se sjednocením a ztransparentněním způsobu výběru soudců domnívat, že budou tyto požadavky spíše posíleny.

S právem EU je Návrh taktéž v souladu.

Rovněž zde platí, že požadavky na nezávislého, nestranného a zákonného soudce v čl. 81, čl. 82 odst. 1 Ústavy a čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 1 Listiny jsou návrhem spíše posíleny.

Konečně je Návrhem zejména oproti instrukci Ministerstva spravedlnosti č. 7/2017 dodržen požadavek na zákonné stanovení předpokladů a postupu jmenování soudců podle čl. 93 odst. 2 Ústavy.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Návrh nepřinese zvýšený finanční dopad na státní ani ostatní veřejné rozpočty, neboť změna justičních čekatelů a asistentů soudců na soudní koncipienty nepředstavuje žádné náklady.

Náklady nelze v podstatě spatřovat ani v podobě organizačního zajištění centrálního výběrového řízení. Podobný stav totiž funguje nyní, tedy v době odložení účinnosti instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 7/2017, kvůli čemuž již byly prostředky na zajištění průběhu výběrových řízení vynaloženy. S žádnými dalšími zvláštními náklady se tak již nepočítá. Bude zapotřebí jediné zajistit fungování Komise pro výběr soudců. Tato komise však nebude vykonávat činnost souvisle, ale jen nárazově dle potřeby. Náklady tedy nebudou nijak zvlášť vysoké.

Prostřednictvím Návrhu lze očekávat spíše naopak úsporu nákladů veřejných rozpočtů. Díky sjednocení a centrálnímu provádění výběru soudců totiž budou prostředky vynakládány jednorázově, a nikoli opakovaně zvlášť v každém z jednotlivých obvodů krajských soudů.

Zvláštní část

K části první o změně zákona o soudech a soudcích

K § 3, 16, 30, 34, 42, 43, 44, 83, 110, 111, 112, 113, 116, 123, 124, 126, 127, 129, 130, 132, 168:

Změna se týká pouze sjednocení funkcí justičních čekatelů a asistentů soudců pod jednotnou funkci soudních koncipientů.

K § 36a:

Místo asistentů soudců se budou budoucí soudci rekrutovat z nové přípravné pozice nazvané soudní koncipienti. Jedná se o spojení justičních čekatelů a asistentů soudců v jednotnou pozici. Obsah práce soudních koncipientů bude odpovídat současným potřebám soudů. Naproti tomu budou soudní koncipienti považováni za osoby připravující se na budoucí povolání soudce, čemuž by nově měl odpovídat i přístup školicích soudců. Sjednocení praxe napomůže také lepšímu legitimnímu očekávání současných pracovníků v justici. Způsob

odměňování pak bude stanoven na základě zákoníku práce, jako je tomu dnes u justičních čekatelů a asistentů soudců.

K § 60:

Dochází zejména k úpravě profilu soudce. Konkrétně jsou precizovány neurčité právní pojmy „zkušenosti a morální vlastnosti“ upřesňujícím výčtem. Jedná se o inspiraci žádoucího osobnostního profilu soudce, vyhlášený někdejší předsedou NSS Josefem Baxou (srov. Baxa, J.: Memorandum o výběru kandidátů na soudce pro Nejvyšší správní soud – zveřejnění pravidel. Nejvyšší správní soud, 25. 9. 2012, dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Memorandum-o-vyberu-kandidatu-na-soudce-pro-Nejvyssi-spravni-soud-zverejneni-pravidel/art/875?menu=382>).

K § 62a:

Jedná se o uzákonění požadavku, aby byli soudci vybíráni centrálně a transparentně. Mění se dosavadní praxe, kdy výběr soudců závisel v podstatě zejména na vůli předsedy krajského soudu. Podmínky a postupy jmenování soudců se napříč ČR velice lišily a byly velmi neprůhledné. Sjednání praxe a její větší průhlednost napomůže k zamezení možností výběru soudců dle účelových kritérií. Nový systém dopomůže k výběru nejzdatnějších uchazečů na základě daleko objektivnějších kritérií, což může zlepšit i budoucí fungování justice.

K § 62b:

Výběrová řízení bude nově namísto předsedů krajských soudů vyhlašovat ministr spravedlnosti. Logika věci napovídá tomu, aby podobnou záležitost obstarával ústřední orgán správy justice. Výběrová řízení budou moci být vypisována podle potřeby tak, aby reflektovala počty volných nebo uvolněných míst vždy zvlášť pro konkrétní soud. Žádoucí je, aby se do řízení k obsazení soudcovských míst přihlašovaly jen osoby, jež již budou splňovat zákonné požadavky pro výkon funkce soudce. Na to Návrh také pamatuje. Ustanovení rovněž blíže specifikuje, z jakých částí se má výběrové řízení skládat.

K § 62c:

Za účelem nezávislého a transparentního výběru soudců se zavádí zcela nový orgán Komise pro výběr soudců. Bude sestávat z lichého počtu členů, jejichž postavení a hlasovací práva budou rovná. Členy komise bude vybírat a odvolávat ministr spravedlnosti jakožto vedoucí ústředního správního orgánu justice (obdobně je tomu ostatně již nyní např. u odborné justiční zkoušky). Pro zachování požadavku na nezávislost soudní moci budou mít v komisi většinu soudci. Někteří členové budou jmenováni mimo soudní moc, přičemž se bude jednat o odborníky z právní teorie či praxe a dále odborníky z oblasti psychologie či personalistiky.

Tito odborníci mají do jisté míry nahrazovat psychologicko-diagnostické vyšetření, od jehož užívání Návrh upouští. Komise má být oprávněna vyžádat si od orgánů veřejné moci podkladové materiály pro své rozhodnutí, aby mohlo být ověřeno, zda uchazeči nepředstavují bezpečnostní či jiné riziko. Do komise budou vybíráni zkušení a respektovaní odborníci. Členové komise by měli být nezávislí nejen v rámci rozložení státní moci, ale zejména vůči uchazečům výběrového řízení (členem komise by tak neměl být např. příbuzný uchazeče, jeho školící soudce apod.). Z toho důvodu je uchazečům dána možnost namítat podjatost kteréhokoli z členů komise, nebo i celé komise. O námitce a případné nápravě bude rozhodovat orgán, který komisi jmenuje, tedy ministr spravedlnosti.

Aby bylo zabráněno “kabinetnímu“ obsazování tohoto velmi důležitého orgánu, je stanoveno, že než bude osoba jmenována do Komise pro výběr soudců, bude její jméno zveřejněno, a kdokoli má právo se k této osobě vyjádřit. Rovněž je stanovena povinnost ministra projednat obsazení Komise s vrcholnými orgány justice, akademiky a dalšími uznávanými autoritami dle úvahy ministra.

K § 62d:

Centrální písemný test má fungovat jako první filtr uchazečů. Sestaven má být zejména prakticky a zajišťovat jej má instituce, která tak již činí podle instrukce č. 7/2017 - tedy Justiční akademie. Tedy s ohledem na reálnou práci soudce. Současně se jedná o bližší přezkoumání uchazečových kvalit, a to zcela odlišných, než z nichž byl již zkoušen v průběhu studia na právnické fakultě či během odborné justiční či jiné uznatelné profesní zkoušky. Písemná forma zajišťuje objektivitu, neboť do hodnocení nebudou vstupovat v této fázi nežádoucí subjektivní pocity případného hodnotitele. Do dalších kol postoupí vědomostně nejzdatnější uchazeči v takovém počtu, aby byl dostatek kandidátů pro další kola. Následné uveřejnění znění vstupního testu včetně jeho správných odpovědí a možnost podávat námitky je potom nástrojem na zvýšení transparentnosti výběrového řízení. Příslušným k rozhodování o takových námitkách bude orgán, který výběrové řízení vyhlašuje, tedy ministr spravedlnosti. V případě vyřazení většiny otázek prostřednictvím námitek by bylo zapotřebí vypsát nové výběrové řízení.

Je rovněž upravena uznatelnost testu po dobu 5 let - uchazeč neúspěšný pouze u pohovoru bude tedy nucen opakovat pouze tuto část.

K § 62e:

Poslední fází bude ústní pohovor před Komisí pro výběr soudců, kde nyní mohou přijít na řadu i subjektivní hlediska hodnocení. Komise přitom vychází i ze všech podkladů uchazeče a výsledků předchozích kol výběrového řízení. Pro zvýšení transparentnosti této fáze je zavedena zásada veřejnosti pohovoru a požadavek na vyhotovování protokolů, do nichž mohou uchazeči nahlížet, a jež mohou sloužit k případnému přezkumu rozhodování komise.

Povinnost zveřejnit pozvánku se 14 denním předstihem napomáhá zabránit případné snaze konání pohovoru utajit.

K § 62f:

Úspěšní uchazeči budou posléze seřazováni do pořadí podle počtu obdržených bodů v celém výběrovém řízení tak, aby byli vybíráni skutečně ti nejlepší z nich. Z důvodu zvýšení transparentnosti se bude o způsobu sestavení pořadí sepsovat protokol. Poté následuje navržení úspěšných uchazečů ministrem ke jmenování.

V odstavci 4 je explicitně stanovena závaznost výsledku výběrového řízení.

K § 62g:

Zákon nemůže zcela obsáhnout veškerá specifika a podrobnosti zajištění, organizace a průběhu celého výběrového řízení. Může stanovit jen nejdůležitější požadavky. Proto se počítá s podrobnější úpravou formou podzákonného právního předpisu. Jedná se o inspiraci předchozím stavem, kdy byla podobná specifika rovněž v podrobnostech upravována vyhláškami.

K § 105a:

Následující část se věnuje postupu obsazování míst soudních funkcionářů - předsedů a místopředsedů soudů.

§ 105a stanoví zákaz opakovaného působení ve funkci předsedy téhož soudu nebo soudu téhož stupně. Smyslem tohoto ustanovení je zabránit “zabetonování” určitých osob ve funkcích a vytvoření nežádoucích osobních vazeb. Dalším důvodem je riziko, že soudní funkcionáři by ve snaze dosáhnout svého znovujmenování nerozhodovali zcela nestranně, ale snažili by se vycházet vstříc těm, kdo o jejich dalším osudu rozhodují. Předkladatelé jsou si vědomi, že zejména na malých okresních soudech může v průběhu let dojít k personální nouzi, avšak toto je řešitelný problém a výhody neopakovatelnosti mandátu výrazně převažují.

K § 105b:

Zde je stanoveno, že i soudní funkcionáři, stejně jako soudci, jsou jmenováni na základě výběrového řízení. Úprava se nedotýká Nejvyššího a Nejvyššího správního soudu, jejichž obsazování je upraveno přímo v Ústavě a je plně v rukou prezidenta.

Dále se stanovují základní osobnostní předpoklady pro výkon funkce soudního funkcionáře (podobně jako u soudců) a je stanoven požadavek minimálně pětileté praxe.

§ 105c:

Výběrové řízení vyhláší ten, kdo funkcionáře jmenuje, tedy podle stupně soudu předseda soudu nebo ministr spravedlnosti.

Povinným podkladem pro výběrové řízení jsou jednak hodnocení uchazeče od předsedy soudu, ze kterého uchazeč přichází, jednak stanovisko soudcovské rady tohoto soudu. Předkladatelé nepovažují za nutné vyžadovat i stanovisko soudcovské rady soudu, u něhož se pozice obsazuje, jelikož smyslem a účelem tohoto ustanovení je zajistit komisi podklady pro posouzení kvalit uchazeče, se kterými soudcovská rada jiného soudu není přímo obeznámena.

K § 109d:

Na rozdíl od výběru soudců, zde není zřizován speciální orgán, ale bude vždy zřizována komise ad hoc. Jejími členy bude několik předem určených soudních funkcionářů, zbylí členové jsou na úvaze toho, kdo výběrové řízení vyhláší. Činnost práce komise je velmi podobná činnosti Komise pro výběr soudců, avšak s několika spíše technickými rozdíly (např. její členové nemají přístup k utajovaným informacím, jelikož prvotní bezpečnostní prověření soudce již proběhlo při jeho vstupu do justice).

Ani zde zákon nemůže zcela obsáhnout veškerá specifika a podrobnosti zajištění, organizace a průběhu celého výběrového řízení, je zde tedy zmocnění pro vydání vyhlášky.

K § 109:

Místo justičních čekatelů se budou budoucí soudci rekrutovat z nové přípravné pozice nazvané soudní koncipienti. Jedná se o spojení justičních čekatelů a asistentů soudců v jednotnou pozici. Obsah práce soudních koncipientů bude odpovídat současným potřebám soudů. Naproti tomu budou soudní koncipienti považováni za osoby připravující se na budoucí povolání soudce, čemuž by nově měl odpovídat i přístup školicích soudců. Sjednocení praxe napomůže také lepšímu legitimnímu očekávání současných pracovníků v justici. Způsob odměňování pak bude stanoven na základě zákoníku práce, jako je tomu dnes u justičních čekatelů a asistentů soudců.

K § 115:

Dochází k novelizaci § 115 s ohledem na sjednocení pozic justičních čekatelů a asistentů soudců v soudní koncipienty. Ustanovení upravuje podmínky složení odborné justiční zkoušky a praxi soudních koncipientů. Odstavec 6 daného ustanovení bude navíc fungovat jako nástroj na eliminaci neúspěšných uchazečů o funkci soudce tak, aby raději uvažovali o vhodnějším povolání, čímž justici ušetří prostředky na investici do lidských zdrojů.

K § 117:

Nově se nepočítá s tím, aby se soudci rekrutovali z vyšších soudních úředníků. Jejich činnost je více úřednická, svým obsahem neodpovídá potřebám přípravy pro výkon budoucí funkce soudce, což dokládá i fakt, že se vyššími soudními úředníky mohou stávat i osoby bez právního vzdělání. Proto nebudou moci skládat odbornou justiční zkoušku. Počítá se tedy s výběrem nových soudců pouze z řad soudních koncipientů, přičemž bude z důvodu snahy o motivaci nejzdatnějších jedinců zachována i prostupnost praxí, kdy se k výběrovému řízení na obsazení soudcovských míst budou moci i nadále hlásit uchazeči z jiných právnických profesí za předpokladu splnění podmínek v § 60 zákona.

K čl. II (přechodná ustanovení):

Přechodná ustanovení počítají s tím, že se dosavadní asistenti soudců s účinností Návrhu stanou soudními koncipienty, přičemž jejich dosavadní praxe se započítá. Dále se dosavadní justiční čekatelé s účinností Návrhu stanou soudními koncipienty, přičemž jejich dosavadní praxe se rovněž započítá. Jedná se v obou případech o ochranu právní jistoty současných justičních pracovníků.

Vzhledem k tomu, že pojem „asistent soudce“ a „justiční čekatel“ je používán ve značném množství právních předpisů, namísto novelizace každého jednotlivého z nich bylo zvoleno řešení nepřímé, kdy jsou „asistenti soudce“ a „justiční čekatelé“ prohlášeni za „soudní koncipienty“ plošně. Takové řešení je obvyklé a žádoucí v situaci, kdy by přímá novelizace vyžadovala drobný zásah do velkého množství předpisů a vedla by tak ke znepráhlednění právního řádu a je možná pouze tehdy, pokud jde o změnu čistě terminologickou, nikoliv významovou. Podobné řešení bylo zvoleno například při rekodifikaci soukromého práva (viz např. § 783 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)).

K části druhé o změně soudního řádu správního

K § 14, 28, 29, 30, 121, přechodné ustanovení:

Změna se týká pouze sjednocení funkcí justičních čekatelů a asistentů soudců pod jednotnou funkci soudních koncipientů.

K části třetí o změně občanského soudního řádu

K § 38b:

Z důvodu existence obecného ustanovení v zák. č. 6/2002 Sb. již není tento paragraf potřebný.

K § 374

Změna se týká pouze sjednocení funkcí justičních čekatelů a asistentů soudců pod jednotnou funkci soudních koncipientů.

K části čtvrté o změně trestního řádu

K § 27c:

Z důvodu existence obecného ustanovení v zák. č. 6/2002 Sb. již není tento paragraf potřebný.

K části páté o změně zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

K § 58:

Do výčtu osob, které mají přístup k utajované informaci všech stupňů utajení bez platného osvědčení fyzické osoby a poučení, se přidávají členové Komise pro výběr soudců. Důvodem je, aby měli přístup k relevantním a úplným informacím o uchazečích o pozici soudce, které mohou hrát při výběru nových soudců při posuzování zákonem vyjmenovaných kritérií na pozici soudce roli.

K části šesté (zrušovací ustanovení):

Dochází ke zrušení vyhlášky č. 382/2017 Sb. o justičních čekatelích. Její obsah je totiž upravován Návrhem, s nímž tento podzákonný právní předpis není v souladu.

K části sedmé (účinnost):

Účinnost byla stanovena na první den šestého měsíce následujícího po dni vyhlášení. Mělo by se jednat o dostatečně dlouhou dobu k seznámení se s novou úpravou a přípravou na její aplikaci.

Text novelizovaných předpisů v platném znění s vyznačením navrhovaných změn

Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)

§ 3

- (1) V řízení před soudem rozhoduje senát nebo samosoudce; obsazení soudu stanoví zákony o řízení před soudy.
- (2) V rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem se na rozhodovací a jiné činnosti soudů podílejí ~~justiční čekatelé, asistenti soudců~~ **soudní koncipienti**, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé.

~~§ 16~~

Asistenti soudců Nejvyššího soudu

- ~~(1) Soudci Nejvyššího soudu je jmenován alespoň jeden asistent soudce. Pracovní poměr asistenta soudce vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.~~
- ~~(2) Asistenta soudce jmenuje a odvolává předseda Nejvyššího soudu na návrh soudce, o jehož asistenta se jedná. Funkce asistenta soudce se považuje za zrušenou, zanikne-li funkce příslušného soudce.~~
- ~~(3) Asistentem soudce může být jmenován bezúhonný občan, který má vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice. Podmínku bezúhonnosti nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, pokud se na něj nehledí jako by odsouzen nebyl.~~
- ~~(4) Asistent soudce je povinen zachovávat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své funkce, a to i po zániku funkce. Této povinnosti jej může zprostit předseda Nejvyššího soudu.~~

§ 30

- (1) Krajský soud se skládá z předsedy soudu, místopředsedů soudu, předsedů senátů a dalších soudců.
- (2) Rozhodovací činnost krajského soudu vykonávají soudci a přísedící. Předseda a místopředsedové krajského soudu vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu krajského soudu a státní správu okresních soudů, které patří do jeho obvodu, v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Předsedové senátu kromě rozhodovací činnosti též organizují a řídí činnost senátů.
- (3) V rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem se na rozhodovací činnosti krajského soudu podílejí vyšší soudní úředníci, ~~justiční čekatelé~~ **soudní koncipienti** a soudní tajemníci.

§ 34

- (1) Okresní soud se skládá z předsedy soudu, místopředsedy nebo místopředsedů soudu, předsedů senátů a dalších soudců.
- (2) Rozhodovací činnost okresního soudu vykonávají soudci a přísedící. Předseda a místopředseda nebo místopředsedové okresního soudu vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu okresního soudu v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Předsedové senátu kromě rozhodovací činnosti též organizují a řídí činnost senátů.
- (3) V rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem se na rozhodovací činnosti okresního soudu podílejí vyšší soudní úředníci, ~~justiční čekatelé~~ **soudní koncipienti**, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé.

Asistenti soudců vrchních, krajských a okresních soudů

~~§ 36a~~

- ~~(1) Soudci vrchního, krajského nebo okresního soudu může být jmenován asistent soudce. Pracovní poměr asistenta soudce vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.~~
- ~~(2) Asistenta soudce jmenuje předseda příslušného soudu na návrh soudce, o jehož asistenta se jedná; asistenta odvolává předseda soudu i bez návrhu. Funkce asistenta soudce se považuje za zrušenou, zanikne-li funkce příslušného soudce.~~
- ~~(3) Asistentem soudce může být jmenován bezúhonný občan, který má vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice. Podmínku bezúhonnosti nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, pokud se na něj nehledí, jako by odsouzen nebyl.~~
- ~~(4) Asistent soudce vykonává jednotlivé úkony soudního řízení z pověření soudce, pokud tak stanoví zvláštní zákon nebo rozvrh práce.~~
- ~~(5) Asistent soudce je oprávněn podílet se na rozhodovací činnosti soudu v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem pro vyšší soudní úředníky; na jeho postavení se přiměřeně použijí ustanovení upravující postavení vyšších soudních úředníků.~~

§ 42

- (1) V rozvrhu práce soudu se zejména
 - a) jmenovitě určují soudci tvořící senát, samosoudci, přísedící, ~~asistenti soudců~~ **soudní koncipienti**, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé, kteří budou působit v jednotlivých soudních odděleních,
 - b) stanovuje okruh věcí, které se projednávají a rozhodují na pobočce soudu (§ 13),
 - c) určuje specializace soudním oddělením podle jiného právního předpisu,
 - d) stanovují pravidla přidělování věcí soudním oddělením; pravidla přidělování věcí se současně stanoví tak, aby
 1. byla zajištěna specializace soudních oddělení podle jiných právních předpisů,
 2. věci, které se projednávají a rozhodují na pobočce soudu, případly soudnímu oddělení působícímu na této pobočce, a
 3. pracovní vytížení jednotlivých soudních oddělení bylo, pokud je to možné, stejné,

e) určují soudci, kteří budou zastupovat v jednotlivých odděleních soudce, kteří nemohou věc projednat a rozhodnout z důvodu své nepřítomnosti, z důvodu vyloučení, nebo z jiných důvodů stanovených zákonem,

f) určuje zastupování ~~asistentů soudců~~ **soudních koncipientů**, vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků a soudních vykonavatelů působících v jednotlivých soudních odděleních pro případ, že nemohou provést úkony ve věci z důvodu nepřítomnosti nebo vyloučení anebo z jiných vážných důvodů.

(2) Rozvrhem práce pro příští kalendářní rok nebo změnou rozvrhu práce nesmí být dotčeno rozdělení věcí a, pokud je to možné, ani zařazení soudců a přísedících do jednotlivých soudních oddělení, provedené před jejich účinností. To neplatí, nebyl-li ve věci učiněn žádný úkon nebo došlo-li ke zřízení nového soudního oddělení nebo jeho zrušení.

(3) Změna rozvrhu práce je účinná ode dne následujícího po jejím vydání, nebyl-li určen den pozdější.

~~§ 43~~

~~(1) Předseda soudu zařazuje justiční čekatele do jednotlivých soudních oddělení v souladu s účelem jejich přípravné služby.~~

~~(2) Zařazení justičního čekatele do soudního oddělení ani změna v tomto zařazení se nepovažuje za opatření týkající se rozvrhu práce.~~

§ 44

Brání-li dočasně mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka soudci, vyššímu soudnímu úředníku, soudnímu tajemníku, soudnímu vykonavateli nebo ~~justičnímu čekateli~~ **soudnímu koncipientovi** provést ve věci jednotlivý úkon, který nesnese odkladu, a nemůže-li úkon provést ten, kdo jej podle rozvrhu práce zastupuje, určí předseda soudu, kdo místo něj potřebný úkon provede.

§ 60

Předpoklady pro funkci soudce a přísedícího

(1) Soudcem nebo přísedícím může být ustanoven státní občan České republiky (dále jen "občan"), který je plně svéprávný a bezúhonný, jestliže jeho ~~zkušenosti a morální vlastnosti~~ **osobnostní charakter, intelekt, schopnost porozumění a férového jednání, zkušenosti, dosavadní působení, komunikační schopnosti a efektivita práce** dávají záruku, že bude svou funkci řádně zastávat, v den ustanovení dosáhl věku nejméně 30 let a souhlasí se svým ustanovením za soudce nebo přísedícího a s přidělením k určitému soudu.

(2) Podmínku bezúhonnosti podle odstavce 1 nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jestliže se na něj podle zvláštního právního předpisu nebo rozhodnutí prezidenta republiky nehledí, jako by nebyl odsouzen.

(3) Předpokladem pro ustanovení soudcem je též vysokoškolské vzdělání získané řádným ukončením studia v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice a složení odborné justiční zkoušky.

(4) Další předpoklady pro ustanovení soudcem nebo přisedícím stanoví zvláštní právní předpis.¹⁾

(5) Za odbornou justiční zkoušku se považuje též advokátní zkouška, závěrečná zkouška právního čekatele, notářská zkouška a odborná exekutorská zkouška. Stejně účinky má výkon funkce soudce Ústavního soudu alespoň po dobu 2 let.

§ 62a

Soudci jsou do funkcí ustanovováni na základě transparentního centrálního výběrového řízení.

§ 62b

(1) Výběrové řízení na obsazení soudcovských míst vyhlašuje ministr spravedlnosti. Při vyhlášení výběrového řízení se uvede počet míst, která mají být obsazena.

(2) Do výběrového řízení se může přihlásit kdokoliv, kdo splňuje předpoklady pro funkci soudce podle § 60.

(3) Výběrové řízení se koná společně pro všechny soudy, pro něž bylo v daném čase vyhlášeno. Skládá se z písemného testu a ústního pohovoru (dále jen „pohovor“) před Komisí pro výběr soudců.

§ 62c

(1) Komise pro výběr soudců je stálým orgánem, který má 5 členů. Skládá se ze 3 soudců, odborníka právní teorie či praxe, který není soudcem, a odborníka z oblasti psychologie nebo personalistiky. Činnost Komise pro výběr soudců organizačně a technicky zajišťuje ministerstvo.

(2) Postavení jednotlivých členů Komise pro výběr soudců je rovné.

(3) Předsedu, místopředsedu a další členy Komise pro výběr soudců jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti. Předsedou je soudce. Záměr na jmenování nebo odvolání předsedy, místopředsedy a členů Komise pro výběr soudců se zveřejní na úřední desce ministerstva alespoň po dobu 15 dnů. Během této doby má každý právo se k záměru vyjádřit. Ministr spravedlnosti záměr rovněž zašle k vyjádření Nejvyššímu soudu, Nejvyššímu správnímu soudu, Ústavnímu soudu, fakultám vysokých škol v České republice, které poskytují magisterské vzdělání v oblasti práva, a případně dalším uznávaným autoritám v oblasti práva a justice.

(4) Složení Komise pro výběr soudců uchazeči sdělí ministerstvo nejméně 14 dní před konáním pohovoru. Uchazeči mohou namítat podjatost kteréhokoliv člena Komise

pro výběr soudců, a to do 7 dnů od sdělení složení, ledaže se o důvodu podjatosti dozvěděli později. O námitce rozhoduje ministr spravedlnosti. V případě vyhovění námitce ministr spravedlnosti určí osobu, která dotyčného člena pro dané řízení zastoupí. Tato osoba má v daném řízení stejné postavení, práva a povinnosti, jako člen Komise pro výběr soudců.

§ 62d

Písemný test

(1) Účelem písemného testu je výběr odborně nejlépe způsobilých osob pro výkon funkce soudce, přičemž se ověří odborné znalosti uchazeče a jeho schopnosti aplikovat právní normy na dané skutkové situace.

(2) Zadání a vyhodnocení písemného testu zajišťuje Justiční akademie.

(3) Po vyhodnocení písemného testu k pohovoru postoupí nejméně dvojnásobný počet uchazečů, než je počet obsazovaných míst soudců v daném výběrovém řízení. Koná-li písemný test méně uchazečů, než je dvojnásobek počtu obsazovaných míst soudců v daném výběrovém řízení, k pohovoru postupují všichni uchazeči.

(4) Zadané znění písemného testu včetně správných odpovědí se zveřejní v den následující po dni jeho konání.

(5) Uchazeči mají právo podat proti znění zadání a správným odpovědím písemného testu do 5 dnů od jejich zveřejnění námitku ministru spravedlnosti. Ministr spravedlnosti o námitce rozhodne do 7 dnů od jejich doručení. V případě vyhovění námitce dojde k vyřazení napadené otázky, přičemž body za ni nejsou přičteny žádnému z uchazečů. Rozhodnutí o námitce je konečné a nelze proti němu podat další opravný prostředek.

(6) Dojde-li na základě námitek k vyřazení více jak poloviny otázek daného písemného testu, zruší ministr spravedlnosti probíhající výběrové řízení a vyhlásí nové výběrové řízení.

(7) Uchazeč, který koná výběrové řízení opakovaně, může požádat o uznání výsledku písemného testu z předchozího výběrového řízení, pokud od jeho konání ke dni nového písemného testu neuplynulo více jak 5 let. V takovém případě uchazeč nový písemný test nekoná a pro účely hodnocení se použijí výsledky písemného testu z předchozího výběrového řízení uchazeče.

§ 62e

Pohovor

(1) Účelem pohovoru před Komisí pro výběr soudců je ověření motivace uchazeče a prověření jeho způsobilosti pro výkon funkce soudce.

(2) Pohovor organizačně a technicky zajišťuje ministerstvo.

(3) K ověření motivace uchazeče a prověření jeho způsobilosti pro výkon funkce soudce slouží vedle pohovoru dále zejména výsledek písemného testu a další podklady dodané uchazečem.

(4) Komise pro výběr soudců je oprávněna vyžádat si od orgánů veřejné moci podklady nezbytné pro svou činnost. Tím není dotčena povinnost mlčenlivosti, jež byla uložena nebo uznána jiným právním předpisem. Je-li to však nezbytné pro výkon činnosti Komise pro výběr soudců, je možné jejím členům poskytnout přístup k utajovaným informacím. Členové Komise pro výběr soudců jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvěděli při výkonu své funkce, nejedná-li se o informace, které se na základě zákona zveřejňují.

(5) Pohovor je veřejný a pozvánka na něj se zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup nejméně 14 dnů před jeho konáním. O pohovoru sepíše Komise pro výběr soudců protokol, do kterého může nahlédnout uchazeč, jehož se týká.

§ 62f

Výsledek výběrového řízení

(1) Po provedení pohovoru a vyhodnocení všech podkladů Komise pro výběr soudců určí uchazeče, které doporučuje ke jmenování soudcem, a určí jejich pořadí. Dále určí, které uchazeče nedoporučí. Na výsledku se usnáší většinou všech svých členů.

(2) O výsledku výběrového řízení a způsobu sestavení pořadí sepíše Komise pro výběr soudců protokol, do něhož mohou uchazeči nahlédnout.

(3) Seznam uchazečů doporučených ke jmenování podle odstavce 1 a jejich profesní životopisy se neprodleně poté, co se na něm Komise pro výběr soudců usnese, zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Ministr spravedlnosti navrhne ke jmenování soudcem uchazeče podle pořadí určeného Komisí pro výběr soudců. Uchazeče, kteří ve výběrovém řízení neuspěli, a uchazeče, kteří nesplňují zákonné požadavky pro výkon funkce soudce, ministr ke jmenování soudcem nenavrhne.

§ 62g

Postup při vyhlášení výběrového řízení na obsazení soudcovských míst, způsob jeho zajištění a organizace, náležitosti přihlášky a další podrobnosti týkající se výběrového řízení stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 83

(1) Soudce přispívá svými znalostmi a zkušenostmi při odborné přípravě a při odborném vzdělávání soudců, státních zástupců, ~~justičních~~ a **soudních koncipientů**, právních čekatelů a dalších zaměstnanců soudů a státních zastupitelství, organizovaném Justiční akademií, ministerstvem, soudem nebo státním zastupitelstvím.

(2) Nebrání-li tomu plnění jeho povinností při výkonu soudnictví, může soudce přispívat svými znalostmi a zkušenostmi též při odborné přípravě notářů, advokátů, soudních exekutorů, advokátních koncipientů, notářských koncipientů, notářských kandidátů, exekutorských koncipientů a exekutorských kandidátů.

(3) Využití znalostí a schopností soudce k odborné přípravě a k odbornému vzdělávání podle odstavců 1 a 2 lze jen s jeho souhlasem.

(4) Výkon činností podle odstavců 1 a 2 se považuje za výkon soudcovské funkce.

§ 91

(1) Soudce je nezpůsobilý vykonávat soudcovskou funkci, jestliže

a) mu nepříznivý zdravotní stav dlouhodobě nedovoluje vykonávat jeho funkci,

b) byl pravomocně odsouzen za trestný čin a takové odsouzení nebylo důvodem k zániku funkce soudce podle § 94 písm. c), jestliže čin, za který byl soudce odsouzen, svou povahou zpochybňuje důvěryhodnost jeho dalšího setrvání v soudcovské funkci, nebo

c) byl v posledních 5 letech před podáním návrhu na zahájení řízení o způsobilosti soudce vykonávat svou funkci nejméně třikrát pravomocně uznán vinným kárným proviněním, jestliže tato skutečnost zpochybňuje důvěryhodnost jeho dalšího setrvání v soudcovské funkci.

§ 105a

(1) Předsedu soudu nelze jmenovat opakovaně do funkce předsedy téhož soudu nebo soudu téhož stupně.

(2) Místopředsedu soudu nelze jmenovat opakovaně do funkce místopředsedy téhož soudu nebo soudu téhož stupně.

§ 105b

(1) Návrh na jmenování do funkce předsedy a místopředsedy vrchního, krajského a okresního soudu podává předseda soudu nebo ministr spravedlnosti na základě výsledků výběrového řízení.

(2) Předsedou a místopředsedou soudu může být jmenován soudce, který svými odbornými znalostmi, profesními zkušenostmi a morálními vlastnostmi dává záruky řádného výkonu funkce.

(3) Předpokladem pro jmenování předsedy a místopředsedy soudu je výkon funkce soudce nejméně po dobu 5 let.

§ 105c

(1) Výběrové řízení na obsazení funkce předsedy a místopředsedy vrchního, krajského a okresního soudu vyhlašuje ministr spravedlnosti nebo předseda soudu.

(2) Ve výběrovém řízení se posuzují osobnostní a odborné předpoklady pro výkon funkce předsedy nebo místopředsedy soudu, záměry uchazeče spojené s výkonem funkce, cíle, kterých chce ve funkci dosáhnout, a konkrétní opatření, která navrhuje k jejich dosažení.

(3) Pro účely výběrového řízení vypracuje

a) předseda soudu, ke kterému je uchazeč přidělen, nebo jím pověřený místopředseda hodnocení uchazeče a roční statistický výkaz uchazeče, a

b) soudcovská rada soudu, ke kterému je uchazeč přidělen, stanovisko soudcovské rady.

§ 105d

(1) Komise pro výběrové řízení na obsazení funkce předsedy nebo místopředsedy soudu má 5 členů, jejími členy je vždy předseda nebo jím pověřený místopředseda soudu, u kterého je funkce obsazována, předseda nebo jím pověřený místopředseda soudu téhož stupně, u kterého není funkce obsazována a předseda nebo jím pověřený místopředseda soudu vyššího stupně.

(2) Komise je oprávněna vyžádat si od orgánů veřejné moci podklady nezbytné pro svou činnost. Tím není dotčena povinnost mlčenlivosti, jež byla uložena nebo uznána jiným právním předpisem. Členové komise jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvěděli při výkonu své funkce, nejedná-li se o informace, které na základě zákona zveřejňují.

(3) O výsledku výběrového řízení a způsobu sestavení pořadí sepíše komise protokol, do něhož mohou uchazeči nahlédnout. Je-li součástí výběrového řízení pohovor, komise o něm sepíše samostatný protokol, do kterého může nahlédnout uchazeč, jehož se týká.

(4) Jméno uchazeče, kterého komise doporučí ke jmenování a jeho profesní životopis se neprodleně poté, co se na něm komise usnese, zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Postup při vyhlašování výběrového řízení na obsazení funkce předsedy a místopředsedy soudu, způsob jeho zajištění a organizace, náležitosti přihlášky a postup při zajišťování stanovisek, výkazu a hodnocení soudce, jejich náležitosti a další podrobnosti týkající se výběrového řízení stanoví ministerstvo vyhláškou.

Justiční čekatelé
Přípravná služba justičních čekatelů
§ 109

~~(1) Účelem přípravné služby justičních čekatelů (dále jen "přípravná služba") je odborně připravit justiční čekatele pro výkon funkce soudce.~~

~~(2) Obsahovou náplň přípravné služby a její organizaci upraví ministerstvo vyhláškou.~~

Soudní koncipienti
§ 109

(1) Soudcům může být jmenován soudní koncipient. Pracovní poměr soudního koncipienta vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Soudního koncipienta jmenuje a odvolává předseda příslušného soudu.

(3) Soudním koncipientem může být jmenován bezúhonný občan, který má vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice. Podmínku bezúhonnosti nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, pokud se na něj nehledí, jako by odsouzen nebyl.

(4) Soudní koncipient vykonává jednotlivé úkony soudního řízení z pověření soudce, pokud tak stanoví zvláštní zákon nebo rozvrh práce.

(5) Soudní koncipient je oprávněn podílet se na rozhodovací činnosti soudu v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem pro vyšší soudní úředníky; na jeho postavení se přiměřeně použijí ustanovení upravující postavení vyšších soudních úředníků.

(6) Soudní koncipient je povinen i po skončení pracovního poměru zachovávat mlčenlivost o všem, o čem se dozvěděl při výkonu své činnosti, a to ve stejném rozsahu jako soudce. Zprostit této povinnosti ho může ze závažných důvodů předseda příslušného soudu.

§ 110

~~(1) Přípravná služba trvá 36 měsíců.~~

~~(2) Do doby přípravné služby se započítává dovolená na zotavenou čerpaná v době výkonu přípravné služby. Nevykonává-li justiční čekatel přípravnou službu z důvodu překážek v práci na jeho straně nebo omluvené nepřítomnosti v práci, započítají se mu do doby přípravné služby nejvýše v rozsahu 70 pracovních dnů v každém roce jejího trvání.~~

~~(3) Do doby přípravné služby se započte doba výkonu funkce státního zástupce, asistenta státního zástupce, právního čekatele, soudce Ústavního soudu a asistenta soudce, praxe~~

~~advokáta a advokátního koncipienta, notáře, notářského kandidáta, notářského koncipienta, soudního exekutora, exekutorského kandidáta, exekutorského koncipienta, činnost zaměstnance ministerstva, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílel na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů, a asistenta Veřejného ochránce práv.~~

~~(4) Ministerstvo může započítat na žádost justičního čekatele do doby přípravné služby dobu jiné právnícké činnosti, jestliže justiční čekatel získal za jejího trvání zkušenosti potřebné pro výkon soudcovské funkce; takto započtená doba nesmí přesahovat 24 měsíců.~~

§ 111

~~(1) Přípravná služba se vykonává v pracovním poměru založeném pracovní smlouvou. Za stát pracovní smlouvu s justičním čekatelem uzavírá a v pracovněprávních vztazích s justičním čekatelem za něj jedná krajský soud.~~

~~(2) Do pracovního poměru justičního čekatele může být přijat jen ten, kdo splňuje předpoklady pro výkon funkce soudce podle § 60 odst. 1 až 4 s výjimkou věku, zkušeností a odborné justiční zkoušky.~~

~~(3) Postup při výběru justičních čekatelů a při jejich přijímání do pracovního poměru upraví ministerstvo vyhláškou.~~

§ 112

~~(1) Pracovní poměr s justičním čekatelem se sjedná na dobu určitou v trvání 40 měsíců. Nedosáhne-li doba přípravné služby v době trvání pracovního poměru délky 36 měsíců, lze se souhlasem justičního čekatele pracovní poměr prodloužit o dobu potřebnou k dosažení této délky přípravné služby, nejdéle však o 20 měsíců. Pracovní poměr s justičním čekatelem se vždy prodlouží o potřebnou dobu, jestliže nedosáhl doba přípravné služby v trvání 36 měsíců v důsledku plnění branné povinnosti, výkonu civilní služby nebo pro nepřítomnost v práci z důvodu těhotenství nebo péče o nezletilé dítě po dobu mateřské nebo rodičovské dovolené.~~

~~(2) Justiční čekatel skládá při nástupu do práce do rukou předsedy krajského soudu tento slib: "Slibuji na svou čest a svědomí, že se budu řídit právním řádem České republiky, že se budu svědomitě připravovat na výkon funkce soudce a že si osvojím zásady soudcovské etiky.". Odmítnutí složení slibu nebo jeho složení s výhradou má za následek zánik pracovního poměru. Den odmítnutí složení slibu nebo jeho složení s výhradou je dnem zániku pracovního poměru.~~

~~(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, řídí se pracovní poměr justičního čekatele ustanoveními zákoníku práce.~~

§ 113

~~(1) Justiční čekatel je oprávněn vykonávat úkony soudu za podmínek a v rozsahu stanoveném ve zvláštním právním předpisu.~~

~~(2) Justiční čekatel je povinen i po skončení pracovního poměru zachovávat mlčenlivost o všem, o čem se dozvěděl při výkonu své činnosti, ve stejném rozsahu jako soudce. Zprostit této povinnosti ho může ze závažných důvodů předseda krajského soudu.~~

Odborná justiční zkouška

§ 114

- (1) Účelem odborné justiční zkoušky je ověřit, zda uchazeč má potřebné vědomosti a zda je náležitě odborně připraven k výkonu funkce soudce.
- (2) Odborná justiční zkouška se skládá před zkušební komisí jmenovanou ministrem spravedlnosti. Zkušební komise má 5 členů a skládá se ze soudců, zaměstnanců působících na ministerstvu a dalších odborníků právní teorie a praxe.
- (3) Odborná justiční zkouška se skládá z písemné a ústní části. Je zaměřena především na odvětví práva, která soudy aplikují při výkonu své působnosti, a na právní předpisy, které se vztahují k organizaci soudů a k postavení a povinnostem soudců.
- (4) Podrobnosti o odborné justiční zkoušce stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 115

- ~~(1) Ministerstvo umožní justičnímu čekateli na jeho žádost podanou prostřednictvím příslušného krajského soudu do konce předposledního měsíce trvání jeho pracovního poměru vykonat odbornou justiční zkoušku; den konání zkoušky určí po ukončení přípravné služby, nejpozději 1 týden před skončením pracovního poměru. Brání-li justičnímu čekateli ve vykonání odborné justiční zkoušky důležitá překážka, určí ministerstvo jiný den konání zkoušky do 1 měsíce ode dne, kdy se dozvědělo, že překážka odpadla; pracovní poměr čekatele se v tomto případě prodlužuje tak, aby skončil uplynutím týdne po dni, který byl stanoven k vykonání odborné justiční zkoušky, nejdéle o 6 měsíců.~~
- ~~(2) Požádá-li justiční čekatel, který neuspěl při odborné justiční zkoušce, před skončením pracovního poměru o její opakování, umožní mu ministerstvo odbornou justiční zkoušku opakovat do 6 měsíců od podání žádosti; odbornou justiční zkoušku lze opakovat pouze jednou. Pracovní poměr justičního čekatele se v takovém případě prodlužuje do dne, který byl určen k vykonání opakované odborné justiční zkoušky.~~

§ 115

- (1) Ministerstvo umožní soudnímu koncipientovi na jeho žádost vykonat odbornou justiční zkoušku, pokud vykonával praxi soudního koncipienta alespoň 3 roky.
- (2) Do doby podle odstavce 1 se započítává dovolená na zotavenou. Nevykonává-li soudní koncipient praxi z důvodu překážek v práci na jeho straně nebo omluvené nepřítomnosti v práci, započítají se mu do doby podle odstavce 1 nejvýše v rozsahu 70 pracovních dnů v každém roce jejího trvání.
- (3) Do doby podle odstavce 1 se započte doba výkonu funkce státního zástupce, asistenta státního zástupce, právního čekatele, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu, praxe advokáta a advokátního koncipienta, notáře, notářského kandidáta, notářského koncipienta, soudního exekutora, exekutorského kandidáta, exekutorského koncipienta, činnost zaměstnance ministerstva, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů, a asistenta Veřejného ochránce práv.

(4) Ministerstvo může započítat na žádost soudního koncipienta do doby podle odstavce 1 dobu jiné právnícké činnosti, jestliže soudní koncipient získal za jejího trvání zkušenosti potřebné pro výkon soudcovské funkce; takto započtená doba nesmí přesahovat 2 roky.

(5) Soudní koncipient, který neuspěl při odborné justiční zkoušce, může požádat o její opakování po uplynutí 3 měsíců ode dne jejího konání. Ministerstvo mu umožní opakovat odbornou justiční zkoušku do 6 měsíců od doručení žádosti.

(6) Soudní koncipient, který neuspěl ani při opakované odborné justiční zkoušce, nemůže podat novou žádost o vykonání odborné justiční zkoušky před uplynutím 5 let ode dne konání opakované justiční zkoušky.

~~§ 116~~

~~(1) Pracovní poměr justičního čekatele, který složil odbornou justiční zkoušku, lze s jeho souhlasem změnit na pracovní poměr na dobu neurčitou. V případě, že byl justiční čekatel jmenován soudcem nebo se stal vyšším soudním úředníkem, pracovní poměr končí dnem, který předchází dni, který byl stanoven jako den nástupu do této funkce.~~

~~(2) V době trvání pracovního poměru podle odstavce 1 vykonává justiční čekatel úkony soudu svěřené podle zvláštního právního předpisu vyššímu soudnímu úředníkovi.~~

~~§ 117~~

~~(1) Požádá-li vyšší soudní úředník, který splňuje předpoklady pro výkon funkce soudce podle § 60 odst. 1 až 4 s výjimkou odborné justiční zkoušky, souhlasu s ustanovením za soudce a s přidělením k určitému soudu, a který vykonává funkci vyššího soudního úředníka po dobu nejméně 5 let, umožní mu ministerstvo vykonat odbornou justiční zkoušku nejpozději do 3 měsíců od doručení žádosti.~~

~~(2) Vyšší soudní úředník, který neuspěl při odborné justiční zkoušce, může požádat o její opakování po uplynutí 3 měsíců ode dne jejího konání. Ministerstvo mu umožní opakovat odbornou justiční zkoušku do 6 měsíců od doručení žádosti.~~

~~(3) Vyšší soudní úředník, který neuspěl ani při opakované odborné justiční zkoušce, nemůže podat novou žádost o vykonání odborné justiční zkoušky před uplynutím 5 let ode dne konání opakované justiční zkoušky.~~

~~(4) Za stejných podmínek umožní ministerstvo vykonat odbornou justiční zkoušku soudci Ústavního soudu a dále asistentovi soudce Ústavního soudu, Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu, asistentovi Veřejného ochránce práv, asistentovi soudce vrchního, krajského nebo okresního soudu, pokud vykonával právní praxi podle § 110 alespoň 3 roky.~~

§ 123

(1) Ministerstvo vykonává státní správu Nejvyššího soudu a vrchních, krajských a okresních soudů tím, že

a) zajišťuje chod soudů po stránce organizační, zejména každoročně stanoví s ohledem na množství projednávaných věcí pro každý soud počty soudců, **asistentů soudních koncipientů**, vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků, vykonavatelů a dalších

zaměstnanců u něj působících; u Nejvyššího soudu je stanoví po dohodě s předsedou tohoto soudu a u ostatních soudů po vyjádření příslušného předsedy soudu,

b) zajišťuje způsobem stanoveným tímto zákonem chod soudů po stránce personální,

c) zajišťuje chod soudů tím, že zabezpečuje financování jejich hospodaření a materiálního zabezpečení v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy a provádí kontroly hospodaření,^{7e)}

d) stanoví krajským soudům v rámci schváleného rozpočtu kapitoly prostředky státního rozpočtu určené na hospodaření krajského soudu a okresních soudů v jeho obvodu minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu,

e) řídí a kontroluje výkon státní správy prováděný předsedy soudů ve věcech majetku státu a státního rozpočtu a stanoví působnost k výkonu státní správy soudů prováděnému předsedy soudů v ostatních věcech,

~~f) řídí a organizuje přípravnou službu justičních čekatelů, zejména stanoví pro každý krajský soud počty justičních čekatelů, provádí započtení doby výkonu jiné právnické funkce nebo praxe do přípravné služby (§ 110 odst. 3) a rozhoduje o započtení doby výkonu jiné právnické činnosti do přípravné služby (§ 110 odst. 4);~~

~~f)g)~~ organizuje a zajišťuje odborné justiční zkoušky (§ 114 až 117) (§ 115),

~~g)h)~~ schvaluje statut Justiční akademie a dohlíží na její vzdělávací a jinou činnost,

~~h)i)~~ organizuje a řídí odbornou přípravu vyšších soudních úředníků, soudních vykonavatelů a dalších zaměstnanců soudů,

~~i)j)~~ koordinuje a usměrňuje odbornou přípravu přísedících k výkonu jejich funkce,

~~j)k)~~ sleduje chod práce soudních kanceláří,

~~k)l)~~ organizuje a řídí výkon znalecké a tlumočnické činnosti v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem,⁸⁾

~~l)m)~~ usměrňuje a řídí využívání informačních technologií,

~~m)n)~~ organizuje, řídí a kontroluje zabezpečení úkolů obranného a civilního nouzového plánování, ochrany utajovaných informací, bezpečnosti osob a majetku, požární ochrany a úkolů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

~~n)o)~~ plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.

(2) Ministerstvo sleduje a hodnotí postup vrchních, krajských a okresních soudů v řízení a rozhodování pouze z hlediska dodržování zásad důstojnosti jednání a soudcovské etiky a zda v řízení nedochází ke zbytečným průtahům. K tomuto účelu ministerstvo, a to i s využitím elektronické evidence věcí, vedených u jednotlivých soudů,

a) sleduje a vyhodnocuje stav soudních agend na základě výkazů a justiční statistiky,

b) provádí prověrky soudních spisů a prověrky úrovně soudních jednání,

c) vyřizuje stížnosti fyzických a právnických osob na postup soudů (dále jen "stížnosti").

(3) Ministerstvo sleduje postup vrchních, krajských a okresních soudů při tvorbě a změnách rozvrhu práce, vydané rozvrhy práce a rozdělování věcí podle rozvrhu práce.

(4) Získá-li ministerstvo v rámci plnění svých úkolů poznatky o nejednotnosti soudního rozhodování, dává Nejvyššímu soudu podněty k zaujetí stanoviska podle § 14 odst. 3.

- (1) Předseda Nejvyššího soudu vykonává státní správu Nejvyššího soudu tím, že
- a) zajišťuje chod soudu po stránce personální a organizační, zejména tím, že zajišťuje řádné obsazení Nejvyššího soudu soudci, ~~asistenty soudců~~ **soudními koncipienty**, odbornými a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
 - b) dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
 - c) pečuje o zvyšování odborné úrovně ~~asistentů soudců~~ **soudních koncipientů** a ostatních zaměstnanců působících u Nejvyššího soudu,
 - d) dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,
 - e) zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu,⁹⁾
 - f) kontroluje činnost ředitele správy Nejvyššího soudu,
 - g) zajišťuje bezpečnost Nejvyššího soudu a úkoly krizového řízení,
 - h) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.
- (2) Předseda Nejvyššího soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v řízeních, vedených u Nejvyššího soudu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu, a to i s využitím elektronické evidence věcí, vedených u Nejvyššího soudu,
- a) provádí проверки soudních spisů,
 - b) dohlíží na úroveň soudních jednání,
 - c) vyřizuje stížnosti.
- (3) Předseda Nejvyššího soudu kontroluje postup Nejvyššího soudu při rozdělování věcí podle rozvrhu práce.
- (4) V rámci úkolů uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) podává předseda Nejvyššího soudu ministerstvu podněty ke stížnostem pro porušení zákona, má-li za to, že jsou splněny podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád).
- (5) Ředitel správy Nejvyššího soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu,
- a) zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
 - b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u Nejvyššího soudu s výjimkou soudců,
 - c) zajišťuje řádný chod soudních kanceláří,
 - d) plní další úkoly související s výkonem státní správy Nejvyššího soudu podle pokynů předsedy soudu.

§ 126

- (1) Předseda krajského soudu vykonává státní správu krajského soudu a okresních soudů v jeho obvodu tím, že
- a) zajišťuje chod krajského soudu po stránce personální a organizační; za tím účelem zejména stanoví počty přísedících tohoto soudu, zajišťuje řádné obsazení soudu vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
 - b) prostředky státního rozpočtu, stanovené správcem kapitoly státního rozpočtu, rozepisuje pro hospodaření krajského soudu a pro hospodaření okresních soudů v jeho obvodu minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu nebo správcem kapitoly státního rozpočtu,

- c) pro účely rozpočtových opatření a vystavování limitů podle rozpočtových pravidel plní vůči okresním soudům v jeho obvodu funkci správce kapitoly státního rozpočtu,
 - d) dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
 - e) pečuje o zvyšování odborné úrovně vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků, soudních vykonavatelů a ostatních zaměstnanců působících u krajského soudu a u okresních soudů v jeho obvodu,
 - ~~f) s přihlédnutím k vyjádření Justiční akademie zajišťuje výběr justičních čekatelů a s vybranými uchazeči uzavírá pracovní smlouvu,~~
 - ~~g) řídí a kontroluje přípravnou službu justičních čekatelů v obvodu krajského soudu a její výkon,~~
 - ~~h) řídí a kontroluje výkon státní správy okresních soudů prováděný jejich předsedy,~~
 - ~~i) pečuje o odbornou přípravu přísedících krajského soudu k výkonu jejich funkce a organizuje a koordinuje odbornou přípravu přísedících okresních soudů k výkonu jejich funkce,~~
 - ~~j) dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,~~
 - ~~k) dohlíží na vedení seznamu znalců a tlumočnicků,~~
 - ~~l) zajišťuje poskytování informací krajským soudem podle zvláštního právního předpisu,⁹⁾~~
 - ~~m) kontroluje činnost ředitele správy krajského soudu,~~
 - ~~n) zajišťuje bezpečnost krajského soudu a úkoly krizového řízení,~~
 - ~~o) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.~~
- (2) Předseda krajského soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v řízeních, vedených u krajského soudu a u okresních soudů v jeho obvodu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu, a to i s využitím elektronické evidence věcí, vedených u krajského a okresních soudů,
- a) provádí проверки soudních spisů,
 - b) dohlíží na úroveň soudních jednání,
 - c) vyřizuje stížnosti.
- (3) Předseda krajského soudu kontroluje postup krajského soudu při rozdělování věcí podle rozvrhu práce.
- (4) V rámci úkolů uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) podává předseda krajského soudu ministerstvu podněty ke stížnostem pro porušení zákona, má-li za to, že jsou splněny podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád). Má-li za to, že podnět podaný nebo postoupený mu předsedou okresního soudu nesplňuje podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád), postoupí ho se svým stanoviskem ministerstvu.
- (5) Ředitel správy krajského soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu,
- a) zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
 - b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u tohoto soudu s výjimkou soudců,
 - c) zajišťuje řádný chod soudních kanceláří,
 - d) plní další úkoly související s výkonem státní správy soudu podle pokynů předsedy soudu.

- (1) Předseda okresního soudu vykonává státní správu okresního soudu tím, že
- a) zajišťuje chod soudu po stránce personální a organizační; za tím účelem zejména stanoví počty přísedících tohoto soudu, zajišťuje řádné obsazení soudu vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky, soudními vykonavateli a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
 - b) dohlíží na ~~přípravnou službu justičních čekatelů~~ **průběh praxe soudních koncipientů** po dobu jejího výkonu u okresního soudu,
 - c) dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
 - d) pečuje o zvyšování odborné úrovně vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků, soudních vykonavatelů a ostatních zaměstnanců působících u tohoto soudu,
 - e) pečuje o odbornou průpravu přísedících okresního soudu k výkonu jejich funkce,
 - f) dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,
 - g) zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu,⁹⁾
 - h) kontroluje činnost ředitele správy okresního soudu,
 - i) zajišťuje bezpečnost soudu a úkoly krizového řízení,
 - j) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.
- (2) Předseda okresního soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v řízeních, vedených u okresního soudu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu, a to i s využitím elektronické evidence věcí, vedených u okresního soudu,
- a) provádí prověrky soudních spisů,
 - b) dohlíží na úroveň soudních jednání,
 - c) vyřizuje stížnosti.
- (3) Předseda okresního soudu kontroluje postup okresního soudu při rozdělování věcí podle rozvrhu práce.
- (4) V rámci úkolů uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) podává předseda okresního soudu předsedovi krajského soudu podněty ke stížnostem pro porušení zákona, má-li za to, že jsou splněny podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád). Má-li za to, že podnět předložený mu předsedou senátu nebo jiným soudcem nesplňuje podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád), předloží ho se svým stanoviskem předsedovi krajského soudu.
- (5) Ředitel správy okresního soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu,
- a) zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
 - b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u tohoto soudu s výjimkou soudců,
 - c) zajišťuje řádný chod soudních kanceláří,
 - d) plní další úkoly související s výkonem státní správy soudu podle pokynů předsedy soudu.

§ 129

- (1) Zřizuje se Justiční akademie se sídlem v Kroměříži. Justiční akademie je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Dohled nad činností Justiční akademie vykonává ministerstvo.

(2) Justiční akademie zejména připravuje a po organizační a odborné stránce zabezpečuje výchovně vzdělávací akce v rámci přípravy ~~justičních~~ **soudních koncipientů** a právních čekatelů a soustavné vzdělávání soudců, státních zástupců a dalších osob, působících v justici. Tuto činnost vykonává Justiční akademie v úzké součinnosti se soudy a státními zastupitelstvími tak, aby co nejlépe odpovídala jejich potřebám.

§ 130

(1) Orgány Justiční akademie jsou Rada Justiční akademie (dále jen "Rada") a ředitel Justiční akademie (dále jen "ředitel").

(2) Rada řídí po odborné stránce výchovnou a vzdělávací činnost Justiční akademie, zejména stanoví celkovou obsahovou náplň vzdělávací činnosti, studijní programy jednotlivých vzdělávacích akcí a zásady zařazování ~~justičních čekatelů~~ **soudních koncipientů**, vyšších soudních úředníků a dalších osob do vzdělávání. Radu tvoří dva zástupci Nejvyššího soudu a dva zástupci Nejvyššího správního soudu, jmenovaní a odvolávaní předsedy těchto soudů, dva zástupci Nejvyššího státního zastupitelství, jmenovaní a odvolávaní nejvyšším státním zástupcem, a předseda, místopředseda a dalších sedm členů, jmenovaní a odvolávaní ministrem spravedlnosti ze soudců, státních zástupců, advokátů, notářů, soudních exekutorů, učitelů právnických fakult vysokých škol nebo jiných odborníků; ministr spravedlnosti jmenuje členy Rady tak, aby většinu v ní tvořili soudci a státní zástupci.

(3) Ředitel zajišťuje chod Justiční akademie po stránce personální, pedagogické, organizační, materiální a finanční, a nestanoví-li tento zákon jinak, jedná jejím jménem. Ředitele jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti po projednání s Radou.

(4) Výkon funkce člena Rady se považuje za překážku v práci z důvodu jiného úkonu v obecném zájmu.¹⁰⁾ Člen Rady má právo na náhradu výdajů v souvislosti s výkonem funkce člena Rady v rozsahu stanoveném právními předpisy o poskytování cestovních náhrad.¹¹⁾ Předsedovi, místopředsedovi a členům Rady, kteří nejsou soudci a státní zástupci, přísluší měsíční odměna za výkon funkce a náhrada výdajů, a to předsedovi ve výši 0,3násobku platu a náhrady výdajů soudce krajského soudu dle délky právní praxe, místopředsedovi ve výši 0,2násobku a členu ve výši 0,1násobku.

§ 132

Justiční akademie v rámci své výchovné a vzdělávací činnosti zejména

- a) organizuje a provádí adaptační kurzy, semináře a přednášky pro ~~justiční~~ **soudní koncipienty** a právní čekatele a podílí se na výběru osob, které se ucházejí o přijetí do pracovního poměru ~~justičního nebo~~ právního čekatele,
- b) připravuje a provádí vzdělávací akce zaměřené na zvyšování odborné úrovně soudců a státních zástupců,
- c) zajišťuje odborné vzdělávání dalších osob a plní další úkoly, stanoví-li tak zvláštní právní předpis nebo ministerstvo.

§ 168

Předseda Nejvyššího soudu vyřizuje stížnosti, jejichž obsahem je stížnost na průtahy v řízení, na nevhodné chování nebo narušování důstojnosti řízení místopředsedy soudu, předsedy senátu, soudci, ~~asistenty soudců~~ **soudními koncipienty** a dalšími zaměstnanci působícími u Nejvyššího soudu, nebo předsedou vrchního soudu.

Přechodná ustanovení

1. **Asistenti soudců Nejvyššího soudu, asistenti soudců vrchních, krajských a okresních soudů, kteří byli v pracovním poměru podle dosavadní právní úpravy, jsou považováni za soudní koncipienty podle tohoto zákona. Doba jejich vykonané praxe se považuje za praxi soudního koncipienta podle tohoto zákona.**
2. **Justiční čekatelé, kteří byli v pracovním poměru podle dosavadní právní úpravy, jsou považováni za soudní koncipienty podle tohoto zákona. Doba jejich vykonané praxe se považuje za praxi soudního koncipienta podle tohoto zákona.**
3. **Užívají-li jiné právní předpisy pojem „asistent soudce“ nebo „justiční čekatel“, rozumí se tím „soudní koncipient“.**

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

§ 14

~~(1) Soudci Nejvyššího správního soudu je jmenován alespoň jeden asistent soudce může být jmenován soudní koncipient. Pracovní poměr asistenta soudce soudního koncipienta vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.~~

~~(2) Asistenta soudce Soudního koncipienta jmenuje a odvolává předseda Nejvyššího správního soudu, na návrh soudce, o jehož asistenta se jedná. Funkce asistenta soudce se považuje za zrušenou, zanikne-li funkce příslušného soudce.~~

(1) Soudci Nejvyššího správního soudu může být jmenován soudní koncipient. Pracovní poměr soudního koncipienta vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Soudního koncipienta jmenuje a odvolává předseda Nejvyššího správního soudu.

(3) Asistentem soudce Soudním koncipientem může být jmenován bezúhonný občan, který má vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice. Podmínku bezúhonnosti nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, pokud se na něj nehledí, jako by odsouzen nebyl.

(4) Asistent soudce Soudní koncipient je povinen zachovávat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své funkce, a to i po zániku funkce. Této povinnosti jej může zprostit předseda Nejvyššího správního soudu.

(5) Asistent soudce Soudní koncipient činí jednotlivé úkony soudního řízení správního z pověření soudce Nejvyššího správního soudu.

§ 28

Ministerstvo vykonává státní správu Nejvyššího správního soudu tím, že

- a) zajišťuje chod soudu po stránce organizační, zejména každoročně po dohodě s předsedou Nejvyššího správního soudu stanoví s ohledem na množství projednávaných věcí počty soudců, ~~asistentů soudců~~ **soudních koncipientů** a dalších zaměstnanců u něj působících,
- b) zajišťuje způsobem stanoveným tímto zákonem chod soudu po stránce personální,
- c) zajišťuje chod soudu tím, že zabezpečuje financování jeho hospodaření a materiálního zabezpečení v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy a provádí kontroly hospodaření,^{1b)}
- d) řídí a kontroluje výkon státní správy Nejvyššího správního soudu prováděný jeho předsedou ve věcech majetku státu a státního rozpočtu a organizuje výkon státní správy soudu prováděný jeho předsedou v ostatních věcech,
- e) organizuje a řídí odbornou přípravu zaměstnanců působících u Nejvyššího správního soudu,
- f) usměrňuje a řídí využívání informačních technologií,
- g) organizuje, řídí a kontroluje zabezpečení úkolů obranného a civilního nouzového plánování, ochrany utajovaných informací, bezpečnosti osob a majetku, požární ochrany a úkolů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- h) plní další úkoly, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.

§ 29

- (1) Předseda Nejvyššího správního soudu vykonává státní správu Nejvyššího správního soudu tím, že
- a) zajišťuje chod soudu po stránce personální a organizační, zejména tím, že zajišťuje řádné obsazení Nejvyššího správního soudu soudci, ~~asistenty soudců~~ **soudními koncipienty**, odbornými a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
 - b) dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
 - c) pečuje o zvyšování odborné úrovně ~~asistentů soudců~~ **soudních koncipientů** a ostatních zaměstnanců působících u Nejvyššího správního soudu,
 - d) dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,
 - e) zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu,²⁾
 - f) kontroluje činnost ředitele správy soudu,
 - g) zajišťuje bezpečnost Nejvyššího správního soudu a úkoly krizového řízení,
 - h) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.
- (2) Předseda Nejvyššího správního soudu dbá o důstojnost jednání, o dodržování zásad soudcovské etiky a o plynulost řízení vedených u Nejvyššího správního soudu. K tomu účelu, a to s využitím elektronické evidence věcí, vedených u Nejvyššího správního soudu,
- a) provádí проверки soudních spisů,
 - b) dohlíží na úroveň soudního jednání,
 - c) vyřizuje stížnosti.
- (3) Ředitel správy soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu,
- a) zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
 - b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u Nejvyššího správního soudu s výjimkou soudců,
 - c) zajišťuje řádný chod soudních kanceláří,
 - d) plní další úkoly související s výkonem státní správy Nejvyššího správního soudu podle pokynů předsedy soudu.

§ 30

Stížnosti

(1) Předseda Nejvyššího správního soudu vyřizuje stížnosti na průtahy v řízení, na nevhodné chování nebo narušování důstojnosti řízení místopředsedou soudu, předsedy senátu, soudci, ~~asistenty soudců~~ **soudními koncipienty** a dalšími zaměstnanci působícími u Nejvyššího správního soudu.

(2) Podání, jejichž obsahem je nesouhlas se způsobem vyřízení stížnosti vyřizované předsedou Nejvyššího správního soudu, vyřizuje ministerstvo. Ministerstvo též vyřizuje stížnosti podle odstavce 1, jestliže si jejich vyřízení vyhradilo.

§ 121

Přidělování soudců

(1) K výkonu funkce ke krajskému soudu, v níž bude jednat a rozhodovat ve věcech správního soudnictví, lze soudce v souladu s jeho předchozím souhlasem přidělit, vykonával-li v oboru ústavního, správního nebo finančního práva po dobu nejméně pěti let právní praxi nebo vědeckou, popřípadě pedagogickou činnost nebo odůvodňují-li to výsledky jeho ~~přípravné služby~~ **praxe soudního koncipienta** a justiční zkoušky.

(2) K výkonu funkce k Nejvyššímu správnímu soudu lze po předchozím souhlasu předsedy Nejvyššího správního soudu soudce v souladu s jeho předchozím souhlasem přidělit, vykonával-li v oboru ústavního, správního nebo finančního práva po dobu nejméně deseti let právní praxi nebo vědeckou, popřípadě pedagogickou činnost.

Přechodné ustanovení

Asistenti soudců Nejvyššího správního soudu, kteří byli v pracovním poměru podle dosavadní právní úpravy, jsou považováni za soudní koncipienty podle tohoto zákona. Doba jejich vykonané praxe se považuje za praxi soudního koncipienta podle tohoto zákona.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

§ 38b

~~Asistent soudce Nejvyššího soudu~~

~~Asistent soudce Nejvyššího soudu činí jednotlivé úkony občanského soudního řízení z pověření soudce Nejvyššího soudu.~~

§ 374

(1) Ministerstvo se zmocňuje vydat obecně závazným právním předpisem jednací řád pro okresní, krajské a vrchní soudy, který upraví podrobněji pro vyřizování občanskoprávních věcí organizaci práce a úkoly zaměstnanců při výkonu soudnictví včetně postupu notáře při provádění úkonů v řízení o dědictví, postup při doručování písemností, postup soudů při výkonu rozhodnutí, kancelářské práce u soudů včetně správní agendy. Zejména v něm může stanovit,

a) které jednoduché úkony svěřené předsedovi senátu (samosoudci) mohou vykonávat ~~justiční čekatelé~~ **soudní koncipienti** nebo administrativní zaměstnanci a kterými úkony v řízení o dědictví může notář pověřit své zaměstnance,

b) ve kterých případech jsou zaměstnanci soudů oprávněni ověřit pravost podpisu na listinách a správnost opisů listin,

c) kdy lze upustit od přítomnosti zapisovatele při jednání před soudem a jakým způsobem v takových případech je nutno zaznamenat obsah jednání,

d) jaká nutná vydání se hradí osobám zúčastněným na řízení.

(2) Předseda senátu (samosoudce), jemuž je jinak věc podle rozvrhu práce přikázána, může si vyhradit vyřizování určitých věcí svěřených ~~justičním čekatelům~~ **soudním koncipientům** nebo administrativním zaměstnancům, a to buď vůbec nebo v jednotlivých případech.

(3) Je-li podáno odvolání proti rozhodnutí, které vydal soudní komisař, ~~justiční čekatel~~, ~~asistent soudce~~ **soudní koncipient** nebo pověřený administrativní zaměstnanec, může mu zcela vyhovět předseda senátu (samosoudce). Jeho rozhodnutí se považuje za rozhodnutí soudu prvního stupně a lze je napadnout odvoláním.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

§ 27e

Asistent soudce Nejvyššího soudu

~~Asistent soudce Nejvyššího soudu činí jednotlivé úkony trestního řízení z pověření soudce Nejvyššího soudu.~~

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

§ 58

(1) Osobami, které mají přístup k utajované informaci všech stupňů utajení bez platného osvědčení fyzické osoby a poučení, jsou

- a) prezident republiky,
- b) poslanci a senátoři Parlamentu,
- c) členové vlády,
- d) Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,
- e) soudci a **členové Komise pro výběr soudců a**
- f) prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu.

(2) Osoby uvedené v odstavci 1 mají přístup k utajované informaci ode dne zvolení nebo jmenování do funkce po dobu jejího výkonu a v rozsahu nezbytném pro její výkon.

(3) Přístup k utajovaným informacím bez platného osvědčení fyzické osoby lze umožnit fyzické osobě jednající ve prospěch zpravodajské služby²⁴⁾, informátorovi²⁵⁾ nebo fyzické osobě, které je poskytována zvláštní nebo krátkodobá ochrana podle zvláštního právního předpisu²⁶⁾, nebo příslušníku zpravodajské služby, který je zařazen v záloze zvláštní²⁷⁾. Poučení této osoby provede ten, kdo jí přístup k utajované informaci umožní. Této osobě nelze umožnit přístup k utajované informaci cizí moci.

(4) Zvláštní právní předpis²⁸⁾ stanoví, které fyzické osoby a za jakých podmínek mají přístup k utajované informaci bez platného osvědčení fyzické osoby v trestním řízení, v občanském soudním řízení, ve správním řízení a v soudním řízení správním, a to v rozsahu nezbytném pro uplatnění jejich práv a plnění povinností v těchto řízeních. Přístup k utajovaným informacím lze v těchto případech umožnit pouze na základě poučení podle odstavce 5.

(5) Poučení podle § 2 písm. i) u osob uvedených v odstavci 4 provede ten, o němž to stanoví zvláštní právní předpis²⁸⁾. Poučení se provede přiměřeně způsobem uvedeným v § 9 odst. 1; poučení musí dále obsahovat spisové označení věci, která je předmětem řízení, a poučení

o tom, že údaje o osobách, které mají přístup k utajované informaci podle odstavce 4, jsou Úřadem evidovány a mohou být využity způsobem stanoveným tímto zákonem.

(6) Osoby uvedené v odstavcích 1 a 4 nemají, s výjimkou prezidenta republiky, předsedy Senátu Parlamentu, předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu, předsedy vlády a ministra zahraničních věcí, přístup k utajované informaci cizí moci.